

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření obecní policie

Financial Management of the Municipal Police

Student: Jana Petrošová

Vedoucí diplomové práce: Ing. David Lenert, Ph.D., MBA

Ostrava 2009

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Jana Petrošová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Téma: **Hospodaření obecní policie**
Financial Management of the Municipal Police

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Obecní policie a její postavení v České republice
3. Financování obecní policie
4. Komparace vybraných obecních policí
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HALÁSEK, D.; LENERT, D. ; PERNICA, B. Ekonomika obrany, bezpečnosti a veřejného pořádku. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2006. 186 s. ISBN 80-248-1026-3.

MACEK, P.; HÁJEK, V. Obecní policie. 1. vyd. Praha: Policejní akademie, 1998. 161 s. ISBN 80-85981-78-5.

MACEK, P.; HÁJEK, V. Obecní policie. 1. vyd. Praha: Eurounion, 1995. 240 s. ISBN 80-5858-18-15.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. David Lenert, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 21.11.2008

Datum odevzdání: 30.04.2009

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci *Hospodaření obecní policie* vypracovala samostatně pod vedením Ing. Davida Lenerta, Ph.D., MBA a v seznamu použité literatury uvedla všechny použité literární a odborné zdroje.

V Ostravě dne 27. dubna 2009

.....
vlastnoruční podpis

OBSAH

ÚVOD	1
1 OBECNÍ POLICIE A JEJÍ POSTAVENÍ V ČESKÉ REPUBLICE	3
1.1 HISTORICKÝ VÝVOJ OBECNÍ POLICIE NA ÚZEMÍ DNEŠNÍ ČESKÉ REPUBLIKY	3
1.1.1 <i>Období habsburské monarchie (1526 – 1918) .....</i>	<i>3</i>
1.1.2 <i>Období Československé republiky (1918 – 1939) .....</i>	<i>6</i>
1.1.3 <i>Období Protektorátu Čechy a Morava (1939 – 1945) .....</i>	<i>8</i>
1.1.4 <i>Období po 2. světové válce do roku 1991 .....</i>	<i>10</i>
1.2 POSTAVENÍ OBECNÍ POLICIE V SOUČASNOSTI.....	12
1.2.1 <i>Aktuální právní rámec .....</i>	<i>13</i>
1.2.2 <i>Zřizování, úkoly a řízení obecní policie .....</i>	<i>14</i>
1.2.3 <i>Územní působnost obecní policie .....</i>	<i>14</i>
1.2.4 <i>Postavení, povinnosti a oprávnění strážníků.....</i>	<i>16</i>
2 FINANCOVÁNÍ OBECNÍ POLICIE	19
2.1 PŘÍJMY A VÝDAJE ROZPOČTU OBCE REALIZOVANÉ OBECNÍ POLICIÍ.....	19
2.1.1 <i>Příjmy rozpočtu obce realizované obecní policií .....</i>	<i>20</i>
2.1.2 <i>Výdaje rozpočtu obce realizované obecní policií.....</i>	<i>20</i>
2.2 ROZPOČTOVÝ PROCES.....	21
2.2.1 <i>Rozpočtové zásady.....</i>	<i>22</i>
2.2.2 <i>Etapy rozpočtového procesu .....</i>	<i>22</i>
3 KOMPARACE VYBRANÝCH OBECNÍCH POLICIÍ.....	24
3.1 VYMEZENÍ METODIKY KOMPARACE	24
3.1.1 <i>Sběr dat .....</i>	<i>24</i>
3.1.2 <i>Způsob zpracování dat .....</i>	<i>25</i>
3.1.3 <i>Kritéria komparace .....</i>	<i>26</i>
3.2 DESKRIPTOR KOMPAROVANÝCH SUBJEKTŮ.....	26
3.2.1 <i>Město Bílovec .....</i>	<i>26</i>
3.2.2 <i>Město Hlučín .....</i>	<i>28</i>
3.2.3 <i>Město Jablunkov.....</i>	<i>29</i>
3.2.4 <i>Statutární město Karviná .....</i>	<i>31</i>
3.2.5 <i>Město Kopřivnice .....</i>	<i>32</i>
3.2.6 <i>Město Nový Jičín .....</i>	<i>33</i>
3.2.7 <i>Statutární město Ostrava.....</i>	<i>35</i>
3.2.8 <i>Město Prostějov.....</i>	<i>36</i>
3.2.9 <i>Město Příbor .....</i>	<i>37</i>
3.2.10 <i>Město Studénka .....</i>	<i>39</i>
3.2.11 <i>Město Ústí nad Orlicí.....</i>	<i>40</i>
3.2.12 <i>Město Valašské Meziříčí.....</i>	<i>42</i>
3.2.13 <i>Město Vítkov.....</i>	<i>43</i>
3.2.14 <i>Obec Vřesina .....</i>	<i>44</i>
3.2.15 <i>Město Zábřeh.....</i>	<i>46</i>
3.3 KOMPARACE JEDNOTLIVÝCH SUBJEKTŮ	47
3.3.1 <i>Rozdělení komparovaných subjektů do velikostních kategorií.....</i>	<i>47</i>
3.3.2 <i>Realizované příjmy a jejich komparace .....</i>	<i>48</i>
3.3.3 <i>Realizované výdaje a jejich komparace .....</i>	<i>49</i>
3.3.4 <i>Výsledky komparace.....</i>	<i>51</i>

ZÁVĚR.....	53
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	
SEZNAM ZKRATEK	
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	

ÚVOD

Uspokojování potřeb svých občanů a rozvoj svého území je obcím, resp. městům, umožněno v legislativě zakotveným právem na samosprávu¹. Mezi úkoly, které v souvislosti s uspokojováním potřeb svých občanů obce a města plní, patří mimo jiné i zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Základní pravidla jsou dána zejména zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Obec může na základě tohoto zákona stanovit obecně závaznou vyhláškou, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase určeném touto vyhláškou, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány. Také může stanovit závazné podmínky k zajištění veřejného pořádku pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték. Další povinnosti stanovené obecně závaznou vyhláškou mohou směřovat k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti. Vedle oprávnění ukládat uvedené povinnosti na základě obecně závazných vyhlášek jsou obce oprávněny za správní delikty související s udržováním pořádku na veřejných prostranstvích ukládat i pokuty. K plnění úkolů v souvislosti se zabezpečením místních záležitostí veřejného pořádku je obcím, městysům a městům zákonem umožněno vydávat obecně závazné vyhlášky a zřizovat tak obecní, resp. městské policie².

Cílem diplomové práce v její teoretické části charakterizovat pojetí, strukturu, úkoly, kompetence a způsob financování obecní policie. Hlavním cílem práce, tj. cílem v praktické části, je komparativně analyzovat hospodaření cca 10 – 20 různě velkých subjektů obecní policie, a to zejména v kontextu rozpočtu jejich zřizovatele.

Hypotézou práce je předpoklad, že vhodnější je zřizovat obecní policii u větších obcí, resp. měst, a služby obecní policie poskytovat menším obcím na základě veřejnoprávních smluv.

V diplomové práci jsou použity metody: analýza dostupné literatury, která umožní

---

¹ Správu svých záležitostí vykonává samostatně v tzv. samostatné působnosti.

² Rozlišujeme obecní policie, které jsou zřizovány obcemi, a městské policie, které jsou zřizovány městysy a městy. Rozdíl je však pouze v názvu a nikoliv z hlediska pravomocí. Je-li v této práci hovořeno o obecní policii, platí totéž i pro policii městskou.

orientaci v teoretických východiscích problematiky postavení a činnosti obecní policie, sběr dat, jejich analýza a syntéza, deskripce a komparace, vše spolu uplatněním vlastních zkušeností nabytých dlouholetou praktickou činností v oblasti rozpočtového procesu, účetnictví a finanční kontroly v rámci územního samosprávného celku.

Teoretická část práce je věnována obecní policii coby orgánu zabezpečujícího místní záležitosti veřejného pořádku v obci. Popisuje historický vývoj obecní policie na území České republiky od doby habsburské monarchie, přes období Československé (tzv. první) republiky, Protektorátu Čechy a Morava, období po 2. světové válce až do roku 1991 a v neposlední řadě postavení obecní policie v současnosti, tj. aktuální první rámec, zřizování, řízení a úkoly obecní policie, územní působnost a postavení, povinnosti a oprávnění strážníků. Na tuto část navazuje kapitola, která přibližuje financování obecní policie v rámci rozpočtu obce – svého zřizovatele včetně popisu rozpočtového procesu

Praktická část práce je zaměřena na komparaci vybraných subjektů obecní policie. Zahrnuje také deskripci obcí – zřizovatelů srovnávaných subjektů.

Při práci bylo čerpáno z odborné literatury a publikací, platné legislativy, údajů poskytnutých srovnávanými subjekty prostřednictvím dotazníků a jejich internetových stránek a z vlastních praktických zkušeností. Všechny prameny jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

1 OBECNÍ POLICIE A JEJÍ POSTAVENÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Pojem policie pochází z latinského slova *politia* (veřejná správa), které je odvozené od řeckého *polis* (město). Jedná se o jednu z bezpečnostních složek státu, která má represivní charakter a je určená k udržování pořádku uvnitř státu, k ochraně práv, majetku a bezpečnosti občanů a ke stíhání pachatelů trestné činnosti.

Zprávy o policejních institucích sahají hluboko do historie. Již ve 4. století př. n. l. se objevují skytští lučištníci, kteří v Athénách konají pořádkovou službu. Ve středověku se pak o výkon bezpečnostní služby dělili panovníci, šlechta a později i nově vznikající města. K tradičním povinnostem panovníků bylo zajištění obrany a bezpečnosti státu. Bezpečnostní službu ve městech a na území, které městu náleželo, vykonávali nejprve samotní měšťané, kteří však později vzhledem k obtížnosti výkonu služby vedle vlastního zaměstnání raději najímali (a hradili) profesionály – městské žoldnéře. V době míru vykonávali městští žoldnéři pořádkovou službu v ulicích, hlídali městské vězení a městská mýta, pronásledovali lupiče a bandity, za války pak chránili městské hradby, ale byli i součástí bojující armády.

V průběhu následujících staletí pak s rozvojem organizace státu dochází i k rozvoji a specializaci jednotlivých bezpečnostních složek, které měly původně univerzální charakter.

1.1 Historický vývoj obecní policie na území dnešní České republiky

Obecní a městská policie není v podmínkách České republiky novým institutem. Podobně jako na území zbytku Evropy, i zde docházelo k jejímu vývoji z původně univerzálních bezpečnostních složek, které byly vytvářeny na ochranu státu a jeho obyvatel.

1.1.1 Období habsburské monarchie (1526 – 1918)

Zvolením Ferdinanda I. českým a uherským králem se roku 1526 staly České země součástí habsburské monarchie. Období 16. a 17. století bylo obdobím s velmi špatnou úrovní veřejné bezpečnosti, což bylo důsledkem nedostatečně fungující státní správy. Habsburkové v té době vedli řadu dlouhotrvajících válek. Po skončení třicetileté války si Habsburkové vybudovali stálou armádu, která pak dosti často suplovala bezpečnostní složky a později se také na vybudování výkonných bezpečnostních složek podílela. Byla rovněž vzorem

pro jejich organizaci.

V druhé polovině 18. století pak byla Josefem II. vytvořena jednotná policejní instituce pro celou monarchii. Mnohá Josefova opatření však narážela na odpor šlechty. Později, za vlády Leopolda II. pak byla některá policejní opatření zrušena.

K dlouhodobému procesu transformace státní správy včetně proměn bezpečnostních složek došlo za vlády Františka Josefa I. (1848 – 1916). Monarchie byla přeměněna v personální unii v čele s jedním panovníkem a s prvními pokusy o zavedení ústavního řádu.

Do roku 1848 byla místní správa prováděna výhradně jmenovanými úředníky – vrchností prostřednictvím hospodářských úřadů a v případě svobodných měst prostřednictvím magistrátů. V roce 1848 došlo ke zrušení poddanství a následně k zániku vrchnostenské správy a vzniku obecního zřízení. Právní úprava obecního zřízení vycházela ze zásady, že „základem svobodného státu je obec“. Pravomoc obce byla přirozená (vše, co se týkalo zájmů obce a mohlo být provedeno v jejích hranicích). Správu v obcích vykonával obecní výbor a obecní představenstvo, složené ze starosty a obecních radních. Obecní orgány byly voleny. Starosta prováděl usnesení obecních výborů. V některých záležitostech, například v řízení místní policie, mohl působit samostatně. V této oblasti však na jeho činnost dozoroval okresní úřad. Vláda byla oprávněna obcím místní policii kdykoliv odejmout a zajistit tuto službu svými orgány.³

Změny nastaly až roku 1862 díky zákonu o obecním zřízení. Dosavadní obce byly zachovány a obecní záležitosti spravoval i nadále obecní výbor a představenstvo. Působnost obecního výboru se vztahovala i na místní policii, pokud nebylo její zajištění svěřeno státním orgánům. Výbor mohl vydávat policejní nařízení, např. řád požární policie, řád silniční, řád zdravotní, řád tržní, řád pro žebrotu apod.

V oblasti samostatné působnosti pečovaly obce o bezpečnost osob a jmění, zajišťovaly výkon funkce polní, potravní, zdravotní, čelední, dělnické, mravnostní, požární a stavební policie. V oblasti přenesené působnosti přispívaly obce prvních pět let na policejní úřady převzaté od nich státem, nechávaly státu bezplatně k užívání budovy, místnosti a zařízení převzatých policejních úřadů.

Výjimku mezi obcemi představovala tzv. statutární města. Šlo pouze o větší centra,

---

³ MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva I*. Praha: Themis, 1997.

řídící se vlastními předpisy. Pravomoc statutárních měst byla širší než působnost venkovských obcí, protože mohl zahrnovat i kompetence okresního hejtmanství. Pokud zde obecní orgány vykonávaly politickou správu, byly nazývány magistráty – v těchto případech šlo tedy o města na úrovni okresních hejtmanství.⁴

Příkladem může být brněnská městská policie, která byla založena roku 1866, nejprve provizorně a posléze definitivně roku 1868. Byla definována jako civilní strážní sbor a exekutivní orgán lokální policie zemského hlavního města Brna v čele s městským úředníkem v hodnosti městského rady. K oprávněním brněnské městské policie patřilo udělovat licence:

- na hudební produkce,
- taneční zábavy,
- otevření hostinců a kaváren přes zavírací hodinu,
- provádět inspekce veřejných tanečních zábav.

Strážníci byli přijímáni na dvouměsíční zkušební dobu, před definitivním přijetím skládali přísahu. Podmínkou pro přijetí bylo:

- rakouského státního občanství,
- bezúhonnost,
- horlivost a svědomitost,
- tělesná zdatnost,
- znalost místních poměrů,
- znalost obou zemských jazyků (němčiny a češtiny) slovem i písmem.

Strážník nesměl vykonávat žádné vedlejší zaměstnání, od obce dostával plat a služební oděv. Mezi povinnosti strážníka patřilo:

- plnit bezpodmínečně a bezodkladně všechny služební příkazy nadřízených,
- postupovat vždy nestranně,
- být neúplatný, střízlivý a k veřejnosti zdvořilý,
- dbát o průjezdnost vozovek, průchodnost chodníků a čistotu veřejných prostranství,
- kontrolovat nájemné vozy,
- provádět dohled na tržištích apod.

Přes prvotní potíže související se skutečností, že občané zvyklí na vojenské

---

⁴ MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva I*. Praha: Themis, 1997, s. 42-43.

vystupování bývalého vojenského policejního strážního sboru hleděli na novou civilní stráž značně přezíravě, se městská policie osvědčila jako výkonná represivní složka, která za normálních okolností (mimo veřejné nepokoje⁵) bezpečnostní situaci ve městě zvládala.

1.1.2 Období Československé republiky (1918 – 1939)

Československá republika (tzv. první) vznikla 28.10.1918. V noci z 28. na 29.10.1918 byl vyhlášen tzv. recepční zákon, později zařazený do Sbírky zákonů a nařízení pod č. 11/1918, proklamoval vytvoření „samostatného státu československého“ s tím, že všechny státní i samosprávné orgány měly působit jako dosud. Také celý právní systém, tj. „veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení“, zůstal v platnosti. Téměř všichni státní a veřejní zaměstnanci bývalé monarchie přešli do služeb nového čs. státu včetně příslušníků policie. Recepční zákon přebíral všechny stávající instituce a tedy i policejní složky, oficiálně označované „sbory stráže bezpečnosti“.

Mezi státní a městskou, resp. obecní (komunální) policií nebyl zásadní typový rozdíl, neboť obě tyto kategorie vykonávaly v podstatě stejný rozsah služby. Rozdíl byl pouze v podřízenosti – útvary státní policie podléhaly státním policejním úřadům, komunální policie pak jednotlivým obcím.

Zabezpečování veřejného pořádku, klidu a bezpečnosti na území celého státu bylo úkolem státu a ten se je snažil zabezpečit zejména svými vlastními orgány. Výjimkou byla statutární města, která udržovala pořádek a bezpečnost vlastními orgány, a to v rámci přenesené působnosti (vedle agend spadajících do samostatné působnosti).

Zákonem upravujícím obecní zřízení bylo obcím umožněno činit v samostatné působnosti taková opatření, která byla ku prospěchu obce a mohla být provedena jejich vlastními silami. Zastupitelstvu bylo mimo jiné umožněno vydávat v mezích zákonů nařízení, která se týkala místního pořádku (místní policie) a která měla platnost v dané obci. Při plnění bezpečnostních úkolů obcím příslušelo:

- „a) přihlížet k bezpečnosti osob a jmění
- b) mít péči o zachování obecních silnic, cest, míst a mostů, o bezpečné a snadné ježdění po silnicích a vodách, jakož i konat policii polní
- c) vykonávat policii vztahující se k věcem potravním a přihlížet k prodeji na trhu, zvláště pak dohlížet k míře a váze,

---

⁵ Pokud vypukly veřejné nepokoje, nebyla schopná situaci zvládnout, pak byly nasazovány vojenské asistence.

- d) vykonávat policii k příčině zdraví,⁶
- e) konat policii týkající se čeledi a dělníků a držet ruku nad čeledním řádem,
- f) konat mravnostní policii,
- g) konat policii v příčině staveb a v příčině ohně, držet ruku nad řádem stavěcím a udělovat policejní povolení ku stavbám.“

Významné postavení v obci náleželo starostovi, který měl „držeti ruku nad policií místní“, a to ve všech věcech, kromě těch, které byly přikázány státním orgánům.⁷

Komunální policejní sbory, resp. obecní stráže bezpečnosti byly zřizovány a financovány obcemi a podléhali starostovi obce⁸. Jejich úkolem bylo zejména bdít nad zachováním a udržením pořádku, pokoje a bezpečnosti majetku i osob obcí. Členové stráže byli oprávněni nosit zbraně. Pro obecní stráže bezpečnosti nebyla vydána žádná specifická právní úprava, ale vztahovaly se na ně ustanovení zákona č. 230/1922 Sb. zákonů a nařízení, o sborech stráže bezpečnosti, coby základního rámce, který byl dále dle potřeb a možností obce rozpracován ve služebním řádu vydaném zastupitelstvem obce. Služební řád zahrnoval zejména stanovené úkoly, výstroj a výzbroj.

Členové stráže byli přijímáni na základě veřejného konkurzu volbou obecního zastupitelstva. Po složení slibu do rukou starosty se uchazeč stal prozatímním strážníkem s jednoroční zkušební dobou. Do jednoho měsíce po skončení zkušební doby musel prozatímní strážník prokázat způsobilost zkouškou před zkušební komisí složené ze starosty, policejního referenta, vedoucího konceptního úředníka a policejního úředníka. Pokud byl při zkoušce uznán způsobilým, stal se pomocným strážníkem⁹. Po dalších čtyřech letech bezvadné služby získal nárok na trvalé ustanovení. Průběžně se podroboval teoretickému i praktickému výcviku s cílem zdokonalit své znalosti ze zákonů, nařízení a předpisů. Znalost služebních předpisů, řádný výkon služby, spolehlivost, důvěryhodnost, úspěšné složení předepsaných zkoušek byly vedle služebního stáří či propočítané služební doby kritérii pro povýšení do vyššího platového stupně. Naopak při porušení stanovených povinností mohly být členům stráže uloženy pořádkové nebo disciplinární tresty. Členové stráže měli nárok na služební oblek a výzbroj, která se skládala z přilby, obušku, pistole a nábojů.

---

⁶ Výkon této policie byl později zařazen do působnosti přenesené.

⁷ MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva II*. Praha: POLICE HISTORY, 1999, s. 41.

⁸ Starosta obce byl (dříve se to tak říci) podřízen přes okresní a zemské politické úřady v nejvyšší instanci ministerstvu vnitra.

⁹ Pokud strážník při zkoušce neobstál, mohl po předchozím povolení městské rady zkoušku opakovat. Pokud neobstál ani poté, byl ze služby propuštěn.

Na základě určení státních politických úřadů spolupůsobilo při záležitostech obecní policie i četnictvo. Spolupráce četnictva s orgány obecní policie přicházela v úvahu např. při dohledu na výroční trhy, posvícení, veřejné zábavy, při větších neštěstích apod. Služební instrukce četnictva pak vyjadřovaly nutnost dobrých vzájemných vztahů, a to takto: „Vůbec má býti mezi četníky s jedné a starosty obcí jakožto i jejich orgány s druhé strany vždy dobrá shoda, poněvadž tím bude nejlépe zaručena vzájemná pomoc, které obě strany potřebují.“¹⁰

1.1.3 Období Protektorátu Čechy a Morava (1939 – 1945)

Po podpisu mnichovské dohody 29. září 1938 utrpěla Československá republika územní ztráty, kdy značné části pohraničního území byla nucena odstoupit následujícím zemím: Sudety Německu, východní část české části Těšínska Polsku a jižní část Slovenska a Podkarpatské Rusi Maďarsku. Na zbytku území neoficiálně označovaném jako II. republika (období 1. října 1938–14. března 1939) byl nadále hlavou státu prezident, fungovala vláda, ministerstva a ostatní státní úřady, armáda, četnictvo, policie apod. Také správní orgány na nižší úrovni pracovaly jako předtím třístupňově, tj. na úrovni země – okres – obec. Po okupaci zbytku Čech a Moravy 15. března 1939 nacistickým Německem byl na tomto území vytvořen Protektorát Čechy a Morava coby organická součást Německé říše. Území protektorátu se členilo na dvě země, které se dále členily na oberlandráty (vrchní zemské úřady) seskupené z politických okresů. Třístupňový model: země – okres – obec zůstal zachován.

V počátečních letech protektorátu byla zachována stejná struktura bezpečnostních složek jako v období tzv. první republiky: četnictvo, státní policie, obecní policie. Obecní policie byla stejně jako dříve určena k udržení veřejného pořádku, bezpečnosti majetku i osob a řídila se lokálními služebními řády, stanovenými zastupitelstvem dle potřeb a podmínek obce. Její činnost byla dvojího zaměření: preventivní (směřující k zabránění veřejného práva) a represivní (potlačení porušení práva zákonnými prostředky). Členila se na stráž uniformovanou a neuniformovanou (policejní agenti). V čele uniformované stráže stál velitel, tzv. úředník stráže podřízený správci policejního úřadu a ten pak starostovi města, kterému se zodpovídal za řádný chod služby a veškeré úkony svěřené policejnímu úřadu. V jeho nepřítomnosti jej zastupoval velitel, kterému jinak příslušel dozor a kontrola nad veškerým

---

¹⁰ MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva II*. Praha: POLICE HISTORY, 1999, s. 90.

výkonem služby uniformované stráže. Členové stráže měli povinnost podrobit se teoretickému a praktickému výcviku a zkouškám. Povinnosti členů stráže a pravidla a postupy při výkonu služby byla stanovena Pravidly pro výkon služby. K základním povinnostem strážců bylo „*býti vzorným příkladem občanských ctností a chovat se tudíž jak ve službě, tak i mimo ni nestranně, vážně, důstojně a slušně*“¹¹ a mimo jiné i povinnost místní a osobní znalosti. V Čechách měla do roku 1942 uniformovaná obecní policie velitelství ve 27 městech.

V roce 1942 bylo upraveno postavení obecní policie, a to tak, že došlo k upřesnění označení jako „obecní výkonná policie“.¹² Tato se dále členila na uniformovanou a neuniformovanou výkonnou policii s tím, že obce nad 5 tisíc obyvatel měly povinnost zřídit a udržovat uniformovanou obecní výkonnou policii, obce nad 10 tisíc obyvatel pak obě složky obecní výkonné policie. Tato povinnost se netýkala obcí, ve kterých byl zřízen vládní policejní úřad. Pokud byl shledán důvod, byla povinnost zřídit výkonnou policii nařízena i menším obcím, jinak obce nebyly ke zřizování a udržování obecní výkonné policie oprávněny. Rozhodnutí k jejich zřízení vydával ministr vnitra. Náklady na zřízení a udržování obecní výkonné policie nesly obce, měly však možnost získat na krytí těchto nákladů příspěvek. Příslušníci obecní policie byli zaměstnanci obce, ale předpisy pro služební a platové poměry a zásady pro výstroj, výzbroj a výcvik příslušníků včetně předpisů pro použití zbraně byly vydávány ministrem vnitra. Do konce roku 1942 došlo k dalším změnám, kdy povinnost zřizovat a udržovat obecní výkonnou policii byla u měst nad 5 tisíc obyvatel zrušena. Obcím, které nebyly oprávněny policii udržovat, byla určena povinnost přenechat protektorátní policii k bezplatnému užívání prostory včetně věcného zařízení a poskytovat roční příspěvky na osobní a věcná vydání spojená s udržováním veřejné bezpečnosti a pořádku.

K zásadní změně pak došlo v roce 1944, kdy vládním nařízením č. 77/1944 Sb. zákonů a nařízení z 28.3.1944 o protektorátní policii byly všechny stávající bezpečnostní složky (státní a obecní policie a četnictvo) inkorporovány do jediné – protektorátní policie. Protektorátní policie se pak dělila na uniformovanou a neuniformovanou.

Uniformovanou protektorátní policii tvořilo:

- četnictvo,

---

¹¹ MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva III*. Praha: POLICE HISTORY, 2001, s. 78.

¹² Více viz vládní nařízení č. 250/1942 Sb. ze dne 9. července 1942 o obecní výkonné policii dostupné z WWW: <<http://www.inoboediens.estranky.cz/clanky/pravni-predpisy/vladni-narizeni-o-obecni-vykonne-policii>>.

- uniformovaná vládní policie (dosud uniformovaný policejní sbor),
- uniformovaná obecní výkonná policie,
- požární ochranná policie (dosud hasičstvo z povolání).

Neuniformovanou protektorátní policii tvořily:

- vládní kriminální policie (dosud neuniformovaný policejní strážní sbor),
- obecní kriminální policie (dosud neuniformovaná obecní výkonná policie).¹³

Vzhledem k tomu, že do konce války zbýval cca rok a zavedení přijatých opatření do praxe bylo časově náročné, mnohé z opatření tohoto systému zůstalo pouze projektem.

1.1.4 Období po 2. světové válce do roku 1991

V závěru druhé světové války byla vytvořena domácí vláda Národní fronty Čechů a Slováků, která po příjezdu na československé území schválila dne 5. dubna 1945 v Košicích Košický vládní program – dokument, který určoval směr státoprvní činnosti v osvobozeném Československu. Tento dokument zahrnoval vytvoření nových orgánů veřejné správy – lidem volených Národních výborů, které propříště měly spravovat všechny veřejné záležitosti a dbát vedle orgánů ústředních o veřejnou bezpečnost.¹⁴ Dne 17. dubna 1945 schválila vláda založení Sboru národní bezpečnosti – jednotné organizace, která začala zajišťovat bezpečnost státu způsobem odpovídajícím zmiňovanému vládnímu programu (měla nový politický a pracovní obsah). Z výnosu ministerstva vnitra z října 1945 se dovídáme, že (cituji):

1. *„Sbor národní bezpečnosti jest výkonným orgánem vůle lidu ve věci vnitřní národní bezpečnosti a musí se státi účinným nástrojem představitelů lidu, t.j. presidenta republiky, vlády a příslušných národních výborů v boji proti vnitřním škůdcům lidu, národa a republiky Československé. Tento sbor musí býti založen na železné, ale demokratické vojenské kázni vyššího stupně, kázni uvědomělé, vyplývající z jasného vědomí národních povinností a plného pochopení daných úkolů.*
2. *Vláda ve snaze, aby každý příslušník SNB byl uvědomělým bojovníkem za svobodu národa a uvědomělým obráncem jeho svobody v budoucnosti, odstranila t.zv. „nepolitickou“ bezpečnostního sboru a trvá na tom, aby byl vychováván v duchu státním, demokratickém a antifašistickém a aby milovaným ochráncem vnitřní národní bezpečnosti. Jen takto uspořádaný, důsledně antifašisticky osvobozený, skutečně demokratický SNB,*

¹³ MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva III*. Praha: POLICE HISTORY, 2001, s. 85.

¹⁴ Více Košický vládní program – Program československé vlády Národní fronty Čechů a Slováků přijatý na první schůzi vlády dne 5. dubna 1945, čl. V. dostupný z WWW:
< <http://www.inoboediens.estranky.cz/fotoalbum/dokumenty/kosicky-vladni-program/311>>.

uskutečňující vůli lidu, spjatý s lidem, může se těšiti důvěře lidu a může býti zahrnován jeho láskou a péčí. “¹⁵

Zákonem č. 149/1947 Sb., o národní bezpečnosti, ze dne 11. července 1947, kterým bylo upraveno zřízení Sboru národní bezpečnosti a jeho organizace, se veškeré dřívější bezpečnostní složky včetně výkonné obecní policie včlenily do tohoto sboru. Všechny právní předpisy související s činností původních bezpečnostních složek byly tímto zákonem zrušeny. Místní národní výbory v obcích, v nichž fungovaly dosavadní obecní výkonné policie, byly povinny bezplatně odevzdat státu do vlastnictví jejich výzbroj a výstroj a za přiměřenou náhradu věcná zařízení. Dále byly povinny poskytnout za přiměřené nájemné do užívání budovy a místnosti, ve kterých byla jejich služba převážně vykonávána. Obce měly pro příště právo zřizovat a udržovat pouze bezpečnostní orgány pro zvláštní úkoly, jako např. tržní dozorce, polní a lesní hlídače apod. Zabezpečení bezpečnosti osob, veřejného i soukromého majetku a bdění nad veřejným pořádkem a veřejnou mravností nyní patřilo k úkolům uloženým tímto zákonem správním úřadům národní bezpečnosti, jejichž výkonným orgánem byl Sbor národní bezpečnosti. Tento sbor byl jednotný, podléhal jednotnému velení a byl organizován vojensky.¹⁶ Následně se sbor s účinností od 1. ledna 1949 stal výkonným orgánem ministerstva vnitra a krajských a okresních (ústředních) národních výborů.¹⁷ Docházelo i dále ke změnám v postavení a systému Sboru národní bezpečnosti. Tyto změny souvisely zejména se změnami územní organizace státu.

Později, v souvislosti se změnami v organizaci veřejné správy a v působnosti jejich orgánů, bylo národním výborům uloženo zajišťovat místní bezpečnost prostřednictvím svých výkonných orgánů a orgánů veřejné bezpečnosti, a to zejména prostřednictvím

- a) projednávání otázek místní bezpečnosti, stanovením směrnic pro plnění úkolů na tomto úseku a kontroly jejich plnění,
- b) vydáváním obecně závazných nařízení ve věcech místní bezpečnosti,
- c) získáváním občanů pro spolupráci na úseku místní bezpečnosti (zejména pro pomocnou službu u veřejné bezpečnosti).

---

¹⁵ Výnos ministerstva vnitra ze dne 9. října 1945, čís. Ia – 6820/1945-V/6. dostupný z WWW: <<http://www.inoboediens.estranky.cz/clanky/sbor-narodni-bezpecnosti/politicka-a-osvetova-vychova-prislusniku-sboru-narodni-bezpecnosti>>.

¹⁶ Více zákon č. 149/1947 Sb., o národní bezpečnosti, dostupný z WWW: <http://www.lexdata.cz/lexdata/sb_free.nsf/c12571d20046a0b2c12566af007f1a09/c12571d20046a0b2c12566d400717d30?OpenDocument>.

¹⁷ Zákon č. 149/1947 Sb. byl nahrazen zákonem ze dne 21. prosince 1948 č. 286/1948 Sb., o národní bezpečnosti.

Nicméně, samostatná působnost ve věcech zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku to nebyla. K zásadním změnám a k návratu k institutu obecní policie došlo až po revoluci v listopadu 1989, kdy byla tato samostatná působnost svěřena obcím zákonem o obcích.

1.2 Postavení obecní policie v současnosti

Oblast ochrany veřejného pořádku, jakož i další úkoly směřující k zajištění spořádaného života obce, je součástí uspokojování potřeb občanů obce, která je obcím svěřena do jejich samostatné působnosti zákonem o obcích¹⁸. K zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku je obcím umožněno (nikoliv přikázáno!) zřizovat obecní policii. Z tohoto hlediska, tj. hlediska správního, je činnost obecní policie jednoznačně zařazena do oblasti veřejné správy.

Vzhledem k tomu, že obecní policie plní úkoly veřejné správy a poskytuje statky či služby veřejného charakteru, řadíme ji z ekonomického hlediska do oblasti veřejné ekonomiky, konkrétně ekonomiky bezpečnosti a veřejného pořádku.

V rámci systému kritérií třídění národního hospodářství lze pak obecní policii zařadit takto:

- dle kritéria odvětví – do odvětví služeb,
- dle kritéria sektoru – do kvartárního sektoru (slouží k uspokojování potřeb vznikajících u člověka proto, že žije ve společnosti),
- dle kritéria způsobu financování produkce a spotřeby statků – do neziskového (netržního) sektoru (je financovaná zcela z veřejných rozpočtů, tj. z rozpočtů obcí),
- dle kritéria vlastnictví – do municipálního, tj. obecního sektoru (o nakládání s vlastnictvím rozhoduje sbor volených zástupců občanskou volbou a občan se podílí na veřejné kontrole).

Lze tedy shrnout, že obecní policie ve veřejném zájmu (neboť se na tom společnost dohodla, a to nejen v zájmu většiny, ale i v zájmu každého jednotlivce) realizuje veřejné služby, je financována převážně z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. V rámci národního hospodářství spadá do veřejného sektoru, kde ji dále dle kritéria potřeb řadíme do bloku I.,

---

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

tj. do odvětví společenských potřeb k uspokojování potřeby ochrany občana a jeho majetku.

1.2.1 Aktuální právní rámec

K oblasti činnosti obecní policie se váží zejména následující právní předpisy:

- ústavní zákon č. 1/1993, Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů – Hlava sedmá (Územní samospráva),
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů – Hlava IV., Díl 2, § 84 odst. 2 písm. o) – Zastupitelstvu obce je vyhrazeno zřizovat a zrušovat obecní policii,
- zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“),
- vyhláška Ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii,
- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů - stanoví pravomoci a postup strážníků obecní policie v této oblasti,
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů – stanoví pravomoci a postup strážníků obecní policie v této oblasti,
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) – upravuje pracovněprávní vztahy strážníků obecní policie (s výjimkou řízení obecní policie) a subjektu zastupujícího obec v pracovněprávních vztazích strážníků,
- nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě,
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 40/2009 Sb. – Hlava IV., Díl 1, § 16 upravuje spolupráci Policie ČR s obcemi.

Výčet uvedených právních předpisů není zdaleka úplný. Při výkonu povinností a oprávnění je strážník obecní policie povinen se řídit platným právním řádem České republiky včetně zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších

předpisů, zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů a celou řadou dalších platných právních předpisů.

1.2.2 Zřizování, úkoly a řízení obecní policie

Obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Je orgánem obce. Obec není povinna obecní policii zřídit. Tento orgán obce je zřizován a zrušován zastupitelstvem obce v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou.

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů ve smyslu zákona o obecní policii a dalších právních předpisů obecní policie zejména:

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- d) podílí se na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- e) podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění činí opatření k jeho obnovení,
- f) podílí se na prevenci kriminality v obci,
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- h) odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.¹⁹

Touto svou činností chrání veřejný zájem společenství občanů dané obce.

Obecní policii řídí starosta obce, pokud zastupitelstvo obce nepověří řízením obecní policie jiného člena zastupitelstva, který jedná jménem obce i v pracovněprávních vztazích strážníků. Rada obce může pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka, který splňuje kritéria upravená zákonem o obecní policii.

1.2.3 Územní působnost obecní policie

Obecní policie je jako orgán obce zřizována zastupitelstvem obce. Je v samostatné působnosti obce, zda obecní policii zřídí, či nikoliv. Pokud ji obec zřídí, pak tato zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku na území obce, která ji zřídila.

---

¹⁹ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě novely zákona o obecní policii může od 1. ledna 2003 obec nebo obce, které nezřídily obecní policii, uzavřít s jinou obcí v témže vyšším územním samosprávném celku (kraji), která obecní policii zřídila, veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě pak obecní policie této obce vykonává úkoly stanovené právními předpisy na území obce nebo obcí, které obecní policii nezřídily a jsou smluvními stranami této smlouvy. Veřejnoprávní smlouva vyžaduje ke své platnosti souhlas krajského úřadu a musí obsahovat:

- a) označení obcí, které jsou jejími smluvními stranami,
- b) určení rozsahu úkolů, které má obecní policie vykonávat na území obce nebo obcí, které obecní policii nezřídily a které jsou smluvními stranami této smlouvy, jakož i den, od kterého je výkon úkolů účinný,
- c) způsob úhrady nákladů spojených s výkonem úkolů podle písmene b).

Strážník obecní policie, který bude plnit úkoly vyplývající ze smlouvy, obdrží od obce, která obecní policii nezřídila a je smluvní stranou smlouvy, písemné zmocnění, kterým prokazuje oprávněnost výkonu pravomoci na území této obce.

Obecné podmínky pro uzavírání, platnost, změnu a zrušení veřejnoprávní smlouvy, rozhodování sporů z veřejnoprávní smlouvy a způsob jejího zveřejnění se řídí právní úpravou pro veřejnoprávní smlouvy ve věcech obecního zřízení.

Novelou zákona o obecní policii účinnou od 1. ledna 2009 je obcím umožněno vzájemně si poskytnout pomoc v podobě „zapůjčení“ strážníků při krizových stavech (stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu). V tomto případě je starosta obce, na jejímž území je vyhlášen krizový stav, oprávněn uzavřít veřejnoprávní smlouvu se starostou jiné obce o poskytnutí strážníků. Zde však již bez omezující podmínky, že se obce uzavírající veřejnoprávní smlouvu nacházejí na území jednoho kraje a navíc jedna ze smluvních stran nesmí mít zřízenou obecní policii. Veřejnoprávní smlouva pak obsahuje zejména:

- a) názvy obcí, které jsou účastníky veřejnoprávní smlouvy,
- b) právní titul pro uzavření veřejnoprávní smlouvy,
- c) počet poskytnutých strážníků,
- d) časový úsek, na který jsou strážníci poskytnuti a
- e) vymezení konkrétních úkolů plněných poskytnutými strážníky.

Také v tomto případě strážník vykonává pravomoci na základě písemného potvrzení, jehož platnost končí dnem skončení krizového stavu.

1.2.4 Postavení, povinnosti a oprávnění strážníků

Strážníci, čekatelé (zaměstnanci obce, kteří doposud neabsolvovali zkoušku z odborné způsobilosti a nejsou držiteli osvědčení) a ostatní zaměstnanci zařazení do obecní policie jsou zaměstnanci obce. V pracovněprávních vztazích s nimi za obec jedná starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce řídit obecní policii, popř. určený strážník, jemuž rada obce tuto pravomoc svěřila. Jejich pracovněprávní vztah se řídí zákoníkem práce, nevykonávají tedy svoji činnost ve služebním poměru, jako např. příslušníci Policie ČR. Je však třeba uvést, že strážník je veřejný činitel oprávněný zasahovat do práv a svobod třetích osob. S ohledem na toto jeho postavení a náplň činnosti musí, na rozdíl od ostatních zaměstnanců, splňovat určitá kritéria.

Strážníkem se může stát pouze občan České republiky, který je

- bezúhonný,
- spolehlivý,
- starší 21 let,
- zdravotně způsobilý,
- dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou a
- získal osvědčení o splnění zákonem o obecní policii stanovených odborných předpokladů.

Osvědčení lze získat úspěšným absolvováním zkoušky před komisí Ministerstva vnitra. Zkoušku je třeba každé tři roky opakovat. V případě, že strážník přestane splňovat některé ze stanovených kritérií (bezúhonnost, spolehlivost, zdravotní způsobilost nebo odborná způsobilost), osvědčení mu ministerstvo odejme. V případě, že strážník přestane být občanem ČR, pozbude způsobilosti k právním úkonům nebo jeho právní způsobilost bude omezena, ukončí pracovní poměr, nebo uplyne doba platnosti na osvědčení uvedená, pozbude osvědčení platnosti.

Při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie je strážník v mezích zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona povinen:

- dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s výkonem činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákroku nebo úkonem,

- poučit osoby o jejich právech, provádí-li podle zákona zákrok nebo úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod, pokud to povaha a okolnosti zákroku nebo úkonu dovolují; v opačném případě je poučí okamžitě, jakmile to okolnosti dovolí,
- poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností každému, kdo o ni požádá,
- v pracovní době provést zákrok nebo úkon, nebo učinit jiné opatření, je-li páčán trestný čin nebo přestupek či jiný správní delikt anebo je-li důvodné podezření z jejich páčání,
- i mimo pracovní dobu provést zákrok, popřípadě učinit jiné opatření, zejména vyrozumět nejbližší útvar policie, je-li páčán trestný čin nebo přestupek, kterým je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek. Pokud se v tomto případě strážník neproказuje stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce, prokáže příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie. Jestliže okolnosti zákroku nebo jiného opatření neumožňují, aby strážník prokázal svoji příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie, prokáže se ústním prohlášením „obecní policie“ nebo „městská policie“ a průkazem obecní policie se prokáže ihned, jakmile to okolnosti zákroku nebo jiného opatření dovolí,
- pokud to povaha a okolnosti zákroku dovolují, použít odpovídající výzvy,
- poskytnout první pomoc a zajistit lékařské ošetření osobě zraněné při použití donucovacích prostředků nebo služební zbraně, dále učinit všechny úkony, aby mohla být objasněna oprávněnost použití služební zbraně.

Naopak strážník není povinen provést zákrok, jestliže:

- je pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují jeho schopnost jednání,
- k jeho provedení nebyl odborně vyškolen ani vycvičen a povaha zákroku takové odborné vyškolení nebo vycvičení vyžaduje nebo
- je zřejmé, že zákrok nebo úkon nemůže úspěšně dokončit.

Strážník také neprovede zákrok nebo úkon, jestliže by jeho provedením došlo k maření úkolů bezpečnostního sboru.

Na úseku výkonu správy záležitostí veřejného pořádku přiznává zákon strážníkům obdobná oprávnění jako policistů, avšak s dílčími omezeními vyplývajícími z užšího rozsahu jejich působnosti. Strážníci jsou pro plnění úkolů obecní policie oprávněni (v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem) zejména:

- požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, vyzvat tuto osobu, aby se dostavila k sepsání zápisu o podání vysvětlení a předložila doklady potřebné ke zjištění skutečností,
- vyžadovat od příslušných orgánů z jejich informačních systémů poskytnutí údajů nezbytných k výkonu své působnosti,
- požadovat prokázání totožnosti osoby, tj. zjištění jména, příjmení, data narození, rodného čísla a bydliště osoby,
- v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu obecní policie požadovat od každého věcnou a osobní pomoc,
- předvést osobu,
- odebrat zbraň,
- zakázat vstup na určená místa,
- otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor,
- odejmout věc,
- použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla,
- zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné stanice,
- ke vstupu do živnostenských provozoven,
- zastavovat vozidla a požadovat po řidiči motorového vozidla řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla,
- za účelem zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích měřit rychlost vozidel,
- použít donucovacích prostředků, psa a služební zbraně.

O každém použití donucovacích prostředků či služební zbraně je strážník povinen bez zbytečného odkladu vyrozumět osobu, která řídí obecní policii, a sepsat úřední záznam.

2 FINANCOVÁNÍ OBECNÍ POLICIE

Obecní policie je orgánem obce a její hospodaření je tudíž součástí hospodaření obce. Obec hospodaří podle vlastního rozpočtu příjmů a výdajů a s využitím vlastních peněžních fondů, a to v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, v úzké vazbě na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Oba zákony usilují o účelné nakládání s veřejnými prostředky.

Rozpočet obce lze charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond, finanční plán, bilanci či nástroj realizace politiky na úrovni obce vymezený na určité období (tj. rozpočtový rok, který je shodný s rokem kalendářním). Je základem finančního hospodaření obce: mají se jím zajistit prostředky nezbytné k zabezpečení finanční rovnováhy tohoto hospodaření. Je nástrojem, kterým orgány obce regulují i kontrolují toto své finanční hospodaření. Při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu, který je pomocným nástrojem obce sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jejího hospodářství, a který obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů obce.

Příjmy a výdaje realizované podle rozpočtu jsou vykázány v účetnictví obce vedeném podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

2.1 Příjmy a výdaje rozpočtu obce realizované obecní policií

Příjmy a výdaje související s činností obecní policií jsou součástí příjmů a výdajů rozpočtu celé obce. Tyto příjmy a výdaje (včetně ostatních peněžních operací) obsažené v rozpočtu jsou jednotně tříděny podle rozpočtové skladby, stanovené vyhláškou Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., a lze je strukturovat z hlediska:

- *odpovědnostního* – jednotkou třídění je kapitola státního rozpočtu – tyto nejsou pro obce a kraje povinné;
- *druhového* – podle druhu přijatých plateb za poskytnuté věci, služby apod. a přijatých transferů u příjmů a druhu realizovaných nákupů věcí, služeb apod., a poskytnutých transferů u výdajů. Jednotkami třídění jsou rozpočtové třídy, seskupení rozpočtových položek, podseskupení rozpočtových položek a rozpočtové položky. Nejnižší jednotkou

jsou položky, které se seskupují do podseskupení položek, podseskupení položek do seskupení položek a seskupení položek do tříd;

- *odvětvového* – podle odvětví, tj. druhu činnosti, ze kterého příjmy plynou nebo na které se vynakládají výdaje. Jednotkami třídění jsou rozpočtové skupiny, rozpočtové oddíly, rozpočtové pododdíly rozpočtové paragrafy. Nejnižší jednotkou jsou paragrafy, které se seskupují do pododdílů, pododdíly do oddílů a oddíly do skupin²⁰;
- *konsolidačního* – třídí vznikající příjmy a vynakládané výdaje uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů za předpokladu, že tyto výdaje a příjmy nejsou uvedeny už v třídění druhovém. Příjmy a výdaje se zde třídí na záznamové jednotky.

2.1.1 Příjmy rozpočtu obce realizované obecní policií

Rozpočtová pravidla vypočítávají všechny druhy příjmů, které tvoří příjmy rozpočtu obce. Mezi příjmy, které jsou zpravidla realizovány obecní policií, patří:

- příjmy z vlastní správní činnosti (příjmy z vybraných pokut, z poskytovaných služeb, z uzavřených veřejnoprávních smluv apod.),
- výnosy z místních poplatků (např. poplatek za užívání veřejného prostranství),
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- příjmy ze spravovaného majetku (příjmy z pronájmu či prodeje).

Na činnost obecní policie může obec získat také dotace (ať už investiční či neinvestiční) ze státního rozpočtu, popř. z rozpočtu kraje, eventuálně může k úhradě potřeb použít též návratných zdrojů – smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem nebo návratnou finanční výpomocí.

2.1.2 Výdaje rozpočtu obce realizované obecní policií

Mezi výdaje, které jsou obcí v souladu se schváleným rozpočtem vynakládány na činnost obecní policie, patří zejména:

- výdaje na platy, ostatních platby za provedenou práci a pojistné,
- neinvestiční nákupy a související výdaje:
- nákup materiálu (oděv a obuv, knihy a časopisy, drobný dlouhodobý hmotný majetek v hodnotě do 40 tis. Kč a s dobou použitelnosti delší než 1 rok, apod.),
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,

---

²⁰ Pro činnost obecní policie je používán paragraf 5311.

- nákup vody, paliv a energie,
- nákup služeb (služby pošt, telekomunikací a radiokomunikací, peněžních ústavů, nájemné, poradenské a právní služby, školení, služby zpracování dat apod.),
- ostatní nákupy (opravy a udržování, programové vybavení v hodnotě do 60 tis. Kč, cestovné, pohoštění, leasing apod.),
- investiční nákupy a související výdaje:
  - pořízení dlouhodobého nehmotného majetku (programové vybavení v hodnotě nad 60 tis. Kč),
  - pořízení dlouhodobého hmotného majetku (budovy, stroje a zařízení, dopravní prostředky, výpočetní technika apod., vše v hodnotě nad 40 tis. Kč).

Vedle výše uvedených výdajů jsou hrazeny i splátky případných půjček, úvěrů a návratných výpomocí, přijatých k úhradě výdajů na činnost obecní policie.

Příjmy realizované obecní policií zpravidla nepokrývají výdaje vynakládané na činnost obecní policie.

2.2 Rozpočtový proces

Jak již bylo dříve uvedeno, rozpočet příjmů a výdajů obecní policie je sestavován v rámci rozpočtu obce, a to na jeden kalendářní rok. Avšak rozpočtový proces, jehož výsledkem je konkrétní rozpočet vyjadřující cíle obce, resp. obecní policie, formulované prostřednictvím jejich příjmů a výdajů, trvá zpravidla déle, a to cca 1,5 až 2 roky. Celý rozpočtový proces, jenž má svoje specifické etapy, a který můžeme též označit za zvláštní druh řízení, je upraven zákonem č. 250/2000 Sb., tzv. malými rozpočtovými pravidly.

Rozpočtová pravidla ukládají sestavovat rozpočet v třídění podle rozpočtové skladby, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou tak, aby obsahoval příjmy, výdaje a peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není stanoveno, že probíhají mimo rozpočet. Třídění a jejich kombinace použité v rozpočtu, který je následně zveřejněn a schválen zastupitelstvem, není striktně uloženo. Je tedy na obci, jakou podrobnost a strukturu rozpočtu zvolí za předpokladu, že bude srozumitelný a údaje v něm obsažené budou sloužit jako *závazné ukazatele* pro všechny subjekty, jimž jsou určeny, včetně obecní policie. Volba vhodných ukazatelů je klíčová pro možnost jejich účelného využití v průběhu rozpočtového období.

2.2.1 Rozpočtové zásady

V průběhu rozpočtového procesu je nutné dodržovat rozpočtové zásady, které mají teoreticky představovat systém poznatků, zevšeobecněných zkušeností nashromážděných v průběhu historického vývoje rozpočtu a rozpočtového procesu, obecně platných v celé rozpočtové soustavě. Patří mezi ně tyto principy:

- každoroční sestavování a schvalování; není-li rozpočet schválen před počátkem rozpočtového období, je nutné do doby schválení rozpočtu hospodařit podle předem přijatých pravidel rozpočtového provizoria,
- reálnost a pravdivost rozpočtu, tj. reálný odhad příjmů a výdajů bez nutnosti různých rozpočtových přesunů,
- úplnost a jednotnost, dosažená pomocí závazné rozpočtové skladby,
- dlouhodobá vyrovnanost, která je základem úspěšného dlouhodobého hospodaření,
- hospodárnost a efektivnost, která stanoví co nejekonomičtější použití rozpočtových prostředků, a účetní audit,
- publicita, jejímž výsledkem je důkladná informovanost občanů o hospodaření obce.²¹

2.2.2 Etapy rozpočtového procesu

Rozpočtový proces obcí v ČR mívá svůj standardní průběh rozdělený zpravidla do následujících etap:

- *Sestavení návrhu rozpočtu, jeho projednání, zveřejnění* – návrh je sestaven na základě předem zvoleného postupu a ve struktuře zvolených závazných ukazatelů, a to nejlépe dle vnitřního předpisu nebo schváleného harmonogramu; je projednán (alternativně) správcem rozpočtu, jednotlivými správci dílčích částí rozpočtu, tajemníkem, starostou, komisí rady, radou, finančním výborem, a v zákonné lhůtě zveřejněn vhodným způsobem a ve vhodném rozsahu na úřední desce a v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.
- *Schválení rozpočtu* – rozpočet je schválen zastupitelstvem a po schválení rozepsán do závazných ukazatelů. (Příklad závazných ukazatelů stanovených pro Městskou policii Studénka přikládám přílohou č. 1 k této práci.)
- *Rozpočtové provizorium* – v případě, že rozpočet není před 1. lednem rozpočtového roku schválen, řídí se rozpočtové hospodaření v době do schválení rozpočtu tímto institutem, jehož pravidla potřebná k zajištění plynulosti hospodaření na vlastní úrovni i na úrovni

---

²¹ PETROŠOVÁ, J. *Rozpočtová politika a její nástroje v obci* (bakalářská práce). VŠB-TU Ostrava, 2006.

organizací financovaných z rozpočtu obce, schválí ve struktuře dle vlastního uvážení zastupitelstvo. (Příklad závazných ukazatelů pro období rozpočtového provizoria stanovených pro Městskou policii Studénka přikládám přílohou č. 2 k této práci.)

- *Plnění rozpočtu a jeho průběžná kontrola* – pravidelná, systematická a úplná kontrola hospodaření obce a všech jí zřízených a založených právnických osob a zařízení, a to po celý rozpočtový rok včetně výkonu finanční kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.
- *Změny rozpočtu* – v průběhu rozpočtového roku může být rozpočet (jeho závazné ukazatele) pozměněn, ať už z důvodů změn v organizaci, změn právních předpisů nebo z důvodu objektivně působících skutečností na plnění rozpočtu, tj. věcných změn. Změny je nutno evidovat podle časové posloupnosti.
- *Přezkum hospodaření* – obec je povinna nechat přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok, ať už krajským úřadem nebo nezávislým auditorem. Obsah a podmínky přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků stanoví zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva o provedeném přezkoumání je pak součástí závěrečného účtu.
- *Sestavení, projednání, zveřejnění a schválení závěrečného účtu* – po skončení rozpočtového roku se údaje o ročním hospodaření obcí zpracují do závěrečného účtu, jehož forma a struktura sice není stanovena, je však nutné, aby obsahoval údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění dle rozpočtové skladby, údaje o dalších finančních operacích včetně tvorby a použití fondů v takovém rozsahu, aby bylo možno finanční hospodaření obce a jí založených a zřízených organizací zhodnotit. Součástí závěrečného účtu je také vypořádání finančních vztahů se státním rozpočtem, s rozpočty státních fondů a rozpočtem kraje. Závěrečný účet sestavuje odpovědný pracovník dle organizační struktury, zpravidla správce rozpočtu. Návrh závěrečného účtu je obdobně jako návrh rozpočtu projednán, v zákonem stanovené lhůtě vhodným způsobem a ve vhodném rozsahu zveřejněn na úřední desce a v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Závěrečný účet obce za uplynulý kalendářní rok musí být zastupitelstvem projednán v termínu do 30. června následujícího roku. Zastupitelstvo jej uzavírá vyjádřením souhlasu s celoročním hospodařením, a to bez výhrad nebo souhlasu s výhradami a přijme opatření k nápravě nedostatků.

3 KOMPARACE VYBRANÝCH OBECNÍCH POLICIÍ

Významnou roli v rozhodnutí zastupitelstva obce zda zřídit obecní policii, či zabezpečovat některé záležitosti veřejného pořádku na základě veřejnoprávní smlouvy prostřednictvím obecní policie zřízené jinou obcí, hraje vedle potřeb a obsahu úkolů plněných obecní policií také objem nutných finančních prostředků vynakládaných na činnost obecní policie a zejména pak možnosti rozpočtu obce, neboť jak již bylo v 2. kapitole této práce zmíněno, příjmy realizované obecní policií zdaleka nepokrývají výdaje vynakládané na její činnost a rozdíl je pak dokrýván jinými příjmy obce.

Hlavním cílem této práce je provést komparativní analýzu a zjistit tak, zda je vhodnější zřizovat obecní policie u větších obcí a služby obecní policie poskytovat menším obcím

3.1 Vymezení metodiky komparace

3.1.1 Sběr dat

K provedení komparativní analýzy bylo osloveno okolo 30 subjektů – obecních policií s žádostí o spolupráci ve formě vyplnění připraveného dotazníku. Formulář dotazníku byl spolu s průvodním dopisem objasňujícím účel poskytovaných údajů distribuován subjektům elektronicky. Vzor dotazníku tvoří přílohu č. 3 k této diplomové práci.

Dotazníkem byly zjišťovány údaje:

- o příjmech a výdajích jak obecní policie, tak zřizovatelské obce,
- počty zaměstnanců zařazených do obecní policie,
- počty obyvatel spravovaného obvodu a
- počty řešených přestupků a dalších úkonů.

Údaje, které byly takto poptávány, se týkaly období let 2004 – 2008. Podařilo se dosáhnout cca 50% návratnosti dotazníků, z nichž tak mohly být v této diplomové práci v plném rozsahu využity údaje obecních policií u obcí, resp. měst: Bílovec, Hlučín, Jablunkov, Karviná, Kopřivnice, Nový Jičín, Ostrava, Prostějov, Příbor, Studénka, Ústí nad Orlicí, Valašské Meziříčí, Vítkov, Vřesina a Zábřeh. Některé ze srovnávaných obcí (Hlučín, Kopřivnice, Nový Jičín, Studénka a Valašské Meziříčí) poskytly mimo vyplněných dotazníků také výkazy o plnění rozpočtu obcí, z nichž bylo pro zpracování této práce také čerpáno.

3.1.2 Způsob zpracování dat

Data získaná prostřednictvím dotazníků a výkazů o plnění rozpočtu některých obcí byla zpracována pomocí metod statistické a komparativní analýzy. Výchozí data pro komparativní analýzu byla soustředěna do tabulky, která tvoří přílohu č. 4 k této práci. Částí dat byly také jednotlivé komparované subjekty představeny (viz kapitola 3.2).

Z důvodu eliminace ročních výkyvů způsobených zejména kapitálovými výdaji byla data jednotlivých subjektů v rámci analýzy pro následnou komparaci za sledované období let 2004 – 2008 zprůměrována. Tento průměr je pro potřeby komparativní analýzy pokládán za sledované období.

Z hlediska úplnosti údajů je nutno zkonstatovat, že v případě obce Vřesina byla poskytnuta data pouze za období let 2006 – 2008.

Jednotlivé subjekty byly při analýze rozčleněné podle velikostní kategorizace do 6 kategorií, kdy kritériem pro toto členění byl počet obyvatel obvodu spravovaného obecní policií. Údaje za tyto velikostní kategorie reprezentují průměrné údaje za příslušnou velikostní kategorii komparovaných subjektů. Z těchto velikostních kategorií jsou však dvě zastoupeny vždy pouze jedním subjektem v příslušné kategorii, a to v případě kategorie do 5 000 obyvatel a kategorie nad 100 000 obyvatel spravovaného obvodu.

Tabulka 3.1: Struktura komparovaných subjektů podle velikostních kategorií

Velikostní kategorie		Počet	
č.	počet obyvatel	obcí	obyvatel
1.	do 5 000	1	2 533
2.	5 001 – 10 000	4	29 973
3.	10 001 – 20 000	4	55 426
4.	20 001 – 30 000	3	77 668
5.	30 001 – 100 000	2	109 189
6.	100 001 a více	1	326 653
Celkem		15	601 442

Pramen: vlastní zpracování

Pro srovnatelnost údajů mezi subjekty a velikostními kategoriemi je analýza založena na vyhodnocení údajů na jednoho obyvatele, popř. zaměstnance. V algoritmu propočtů je tedy vycházeno z hodnot příjmů a výdajů na 1 obyvatele spravovaného obvodu, popř. 1 zaměstnance zařazeného do obecní policie, které jsou pak propočteny a statisticky

vyhodnoceny za celou velikostní kategorii.

Výsledky jsou pak při analýze na straně výdajů uváděny jednak z hlediska velikostních kategorií subjektů (s propočtem hodnot na obyvatele nebo zaměstnance v KČ za sledované období) a jednak uvádějí vyhodnocené statistické parametry.

3.1.3 Kritéria komparace

Základním kritériem pro komparativní analýzu použitou v této práci je *podíl výdajů realizovaných obecní policií na výdajích zřizovatelské obce*, dále pak *velikost obce* podle počtu obyvatel obce, resp. počtu obyvatel obvodu spravovaného obecní policií, a *počet zaměstnanců* zařazených do obecní policie vykonávajících na území spravovaného obvodu svou činnost směřující k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

Kritéria, jako je rozloha obvodu spravovaného obecní policií a rozsah jí vykonávané činnosti, struktura obyvatelstva, nezaměstnanost a další sociodemografické ukazatele, nebyla v této práci sledována.

3.2 Deskripce komparovaných subjektů

V této části práce jsou jednotlivé subjekty představeny, přičemž popis je zaměřen:

- na lokaci zřizovatele,
- na počet zaměstnanců obce zařazených do obecní policie,
- na objem celkových příjmů a výdajů zřizovatele a z toho příjmů a výdajů realizovaných obecní policií,
- na počet obyvatel spravovaného obvodu, tj. počet obyvatel obce, která obecní policii zřídila a popř. také počet obyvatel obce, kde obecní policie vykonává svou činnost na základě veřejnoprávní smlouvy (VPS).

3.2.1 Město Bílovec

Bílovec leží v severní části okresu Nový Jičín v Moravskoslezském kraji, v místě, kde se výběžky Nízkého Jeseníku svažují do údolí řeky Odry. Jeho území se rozprostírá na obou březích říčky Bílovky, které přecházejí v mírné okolní svahy. S městem postupně splynuly a staly se tak místními částmi dříve samostatné obce Bravinné, Stará Ves a Výškovice, ves Lubojaty s osadou Lhotka a osada Ohrada. Dnes má město 7500 obyvatel.

Městská policie byla zřízena usnesením Městského zastupitelstva v Bílovci dne 18.2.1992 obecně závaznou vyhláškou města č. 3/1992. Městskou policii Bílovec řídí určený člen zastupitelstva města, kterým je nyní místostarosta města pan Miroslav Kratochvíl.

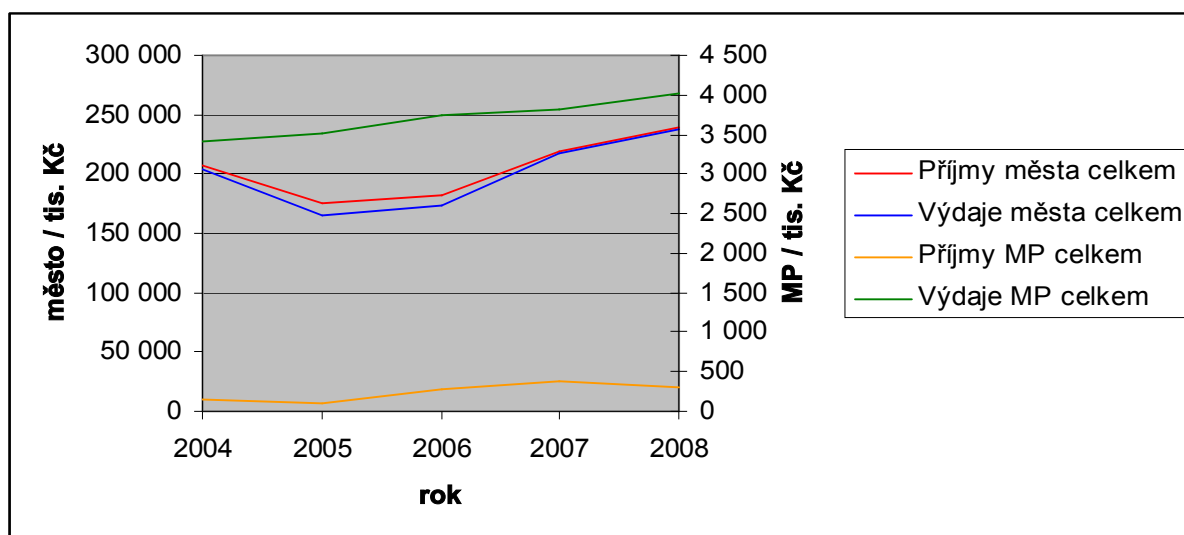
Tabulka 3.2: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Bílovce

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	143	107	285	372	313	244
Příjmy města celkem	207 963	174 697	181 210	219 903	238 577	204 470
Výdaje MP celkem	3 404	3 517	3 752	3 811	4 019	3 701
Výdaje města celkem	204 131	164 581	174 355	216 907	237 369	199 469
Počet strážníků k 31.12.	9	9	9	9	9	9
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	10	11	10	10	10	10
Počet obyvatel spravovaného obvodu celkem k 31.12.	9 578	9 691	8 668	8 664	8 456	9 011
z toho:						
- počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	7 578	7 691	7 688	7 684	7 489	7 626
- počet obyvatel dalších obcí, kde MP vykonává činnost na základě VPS k 31.12.	2 000	2 000	980	980	967	1 385

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Na základě veřejnoprávní smlouvy vykonává městská policie činnost i na území obce Velké Albrechtice.²²

Graf 3.1: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Bílovec v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Průměrné příjmy městské policie za období let 2004 - 2008 tvoří 0,12 % celkových

²² Informace dostupné z WWW: <<http://www.bilovec.cz/>>.

průměrných příjmů města. Průměrné výdaje na činnost městské policie se podílí na celkových průměrných výdajích města 1,86 %.

3.2.2 Město Hlučín

Město Hlučín se rozkládá na úpatí Hlučínské pahorkatiny nad širokou nivou řeky Opavy. Malebná scenérie okolní přírody spolu s kulturními památkami a nabídkou rekreačních možností podtrhuje jeho turistický význam v regionu. Město leží v Moravskoslezském kraji na spojnici Ostravy a Opavy a patří k přirozeným centrům opavského okresu. Svými okolo 14200 obyvateli se řadí do kategorie středně velkých měst. V historii byly k městu připojovány a opět se od něj oddělovaly menší obce. V současnosti Hlučín zahrnuje městské části Bobrovníky a Darkovičky.

Městská policie byla zřízena usnesením Městského zastupitelstva v Hlučíně obecně závaznou vyhláškou města č. 13/1997.

Tabulka 3.3: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Hlučín

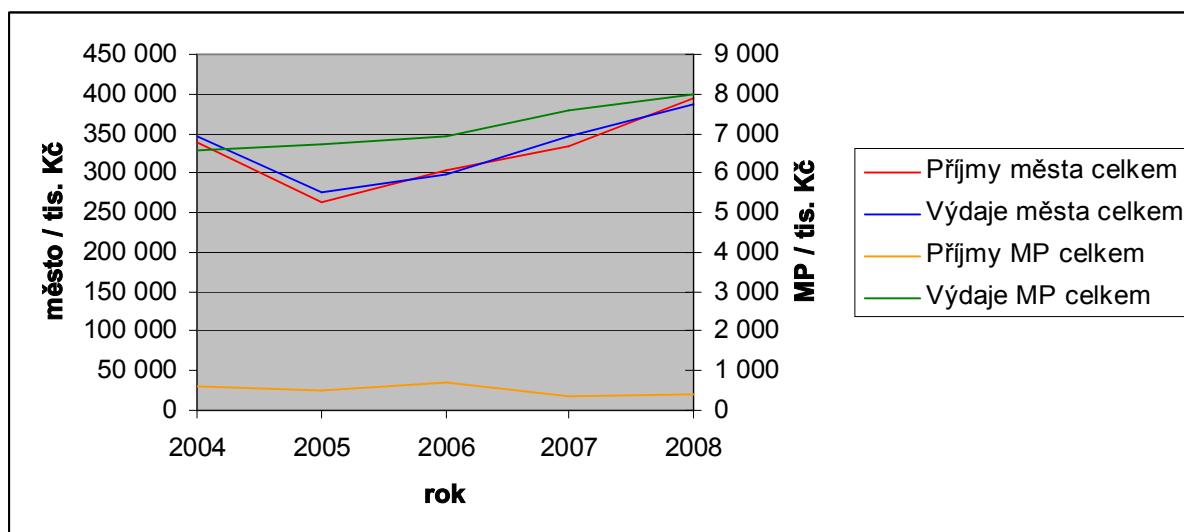
Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	597	485	695	345	413	507
Příjmy města celkem	337 683	261 816	303 964	332 973	393 366	325 960
Výdaje MP celkem	6 562	6 733	6 952	7 597	7 972	7 163
Výdaje města celkem	346 094	275 613	297 060	345 167	387 603	330 307
Počet strážníků k 31.12.	16	16	16	17	17	16
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	16	16	16	17	17	16
Počet obyvatel spravovaného obvodu celkem k 31.12.	16 036	15 995	15 999	16 015	16 025	16 014
z toho:						
- počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	14 228	14 195	14 201	14 225	14 232	14 216
- počet obyvatel dalších obcí, kde MP vykonává činnost na základě VPS k 31.12.	1 808	1 800	1 798	1 790	1 793	1 798

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie vykonává činnost i na území obce Kozmice.²³ na základě veřejnoprávní smlouvy, o jejímž uzavření rozhodla rada města usnesením č. 18/2a) ze dne 21. července 2003.

²³ Informace dostupné z WWW: <<http://www.hlucin.cz/>>.

Graf 3.2: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Hlučín v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Za období let 2004 - 2008 představují průměrné příjmy městské policie 0,16 % celkových průměrných příjmů města a průměrné výdaje na činnost městské činí 2,17 % celkových průměrných výdajů města.

Vedle vyplněného dotazníku byly městem poskytnuty také výkazy o plnění rozpočtu v členění dle rozpočtové skladby. Z poskytnutých výkazů však lze vyvodit, že ne všechny výdaje skutečně realizované městskou policií jsou správně zařazeny dle platné rozpočtové skladby na paragrafu 5311 (viz poznámka pod čarou ²⁰ na straně 20), neboť mezi výdaji evidovanými na podseskupení položek „515 – nákup vody, paliv a energie“ (studená a teplá voda, teplo, plyn, elektrická energie, pohonné hmoty) jsou uvedeny pouze výdaje na nákup pohonných hmot. Dá se předpokládat, že výdaje na nákup vody a energie jsou zařazeny dle rozpočtové skladby úhrnem na paragrafu 6171 spolu s ostatními výdaji realizovanými na provoz městského úřadu, neboť úřad i městská policie sídlí v jedné budově.

3.2.3 Město Jablunkov

Jablunkov leží na severovýchodním okraji Moravskoslezského kraje v okrese Frýdek-Místek a je nejvýchodnějším městem v České republice. Jablunkov je obcí s rozšířenou působností a je přirozeným a významným střediskem, ve kterém je soustředěna občanská vybavenost pokrývající potřeby obyvatel spádového území (školy, kultura, zdravotnictví a sociální péče, obchod, služby atd.). Samotné město s okolo 5800 obyvateli se rozkládá na cca 10 km².

Městská policie Jablunkov byla zřízená ke dni 1.5.1992 obecně závaznou vyhláškou o Městské policii, o jejímž vydání rozhodlo zastupitelstvo města svým usnesení dne 29.4.1992.²⁴

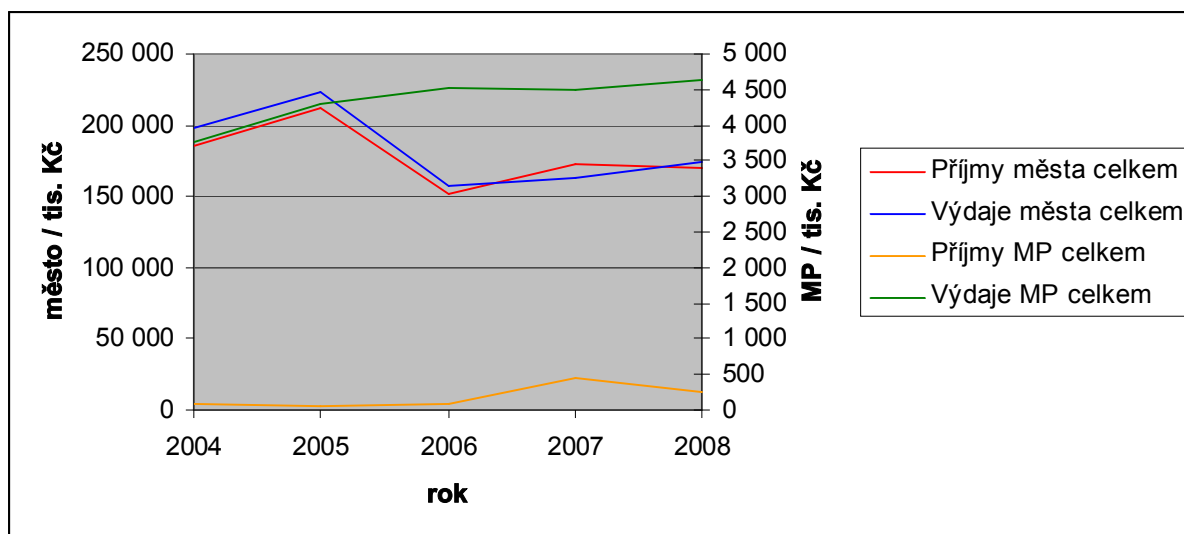
Tabulka 3.4: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Jablunkov

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	86	67	86	451	254	189
Příjmy města celkem	184 754	211 664	152 158	172 639	169 630	178 169
Výdaje MP celkem	3 752	4 290	4 516	4 495	4 647	4 340
Výdaje města celkem	197 497	223 086	156 780	162 242	173 490	182 619
Počet strážníků k 31.12.	9	9	9	9	9	9
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	9	10	10	10	10	10
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	5 905	5 924	5 918	5 868	5 814	5 886

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie Jablunkov nevykonává činnost na území jiné obce.

Graf 3.3: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Jablunkov v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Průměrné příjmy městské policie činí 0,11 % celkových průměrných příjmů města, průměrné výdaje realizované městskou policií pak 2,38 % celkových průměrných výdajů města.

²⁴ Informace dostupné z WWW: <<http://www.jablunkov.cz/>>.

3.2.4 Statutární město Karviná

Město s více než 62 tisíci obyvateli leží v Moravskoslezském kraji východně od Ostravy na severním okraji předhůří Beskyd v údolí řeky Olše. Část severní hranice Karviné tvoří současně hranici s Polskem. Město má bohatou historii předurčenou jeho strategicky výhodnou polohou na obchodní cestě z Uher do Pobaltí, která z něho učinila obchodní, hospodářské a kulturní centrum oblasti. Velký rozmach města nastal především po nálezů černého uhlí ve 2. pol. 18. století, kdy pak na dlouhá desetiletí patřila Karviná s okolím mezi oblasti s vysokým soustředěním těžby uhlí a navazujícího průmyslu. V posledních letech byl posílen význam obchodní a turistický – karvinské Lázně Darkov jsou ve světě proslulé léčbou pohybového ústrojí. Vznikem Obchodně podnikatelské fakulty Slezské univerzity se Karviná stala vysokoškolským městem. Nová doba přinesla nový stavební a podnikatelský rozvoj a Karviná se tak stává městem s dynamickým rozvojem.

Městská policie Karviná byla zřízena rozhodnutím městského zastupitelstva obecně závaznou vyhláškou č. 12/1993 ze dne 1.7.1993.²⁵

Tabulka 3.5: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel statutárního města Karviná

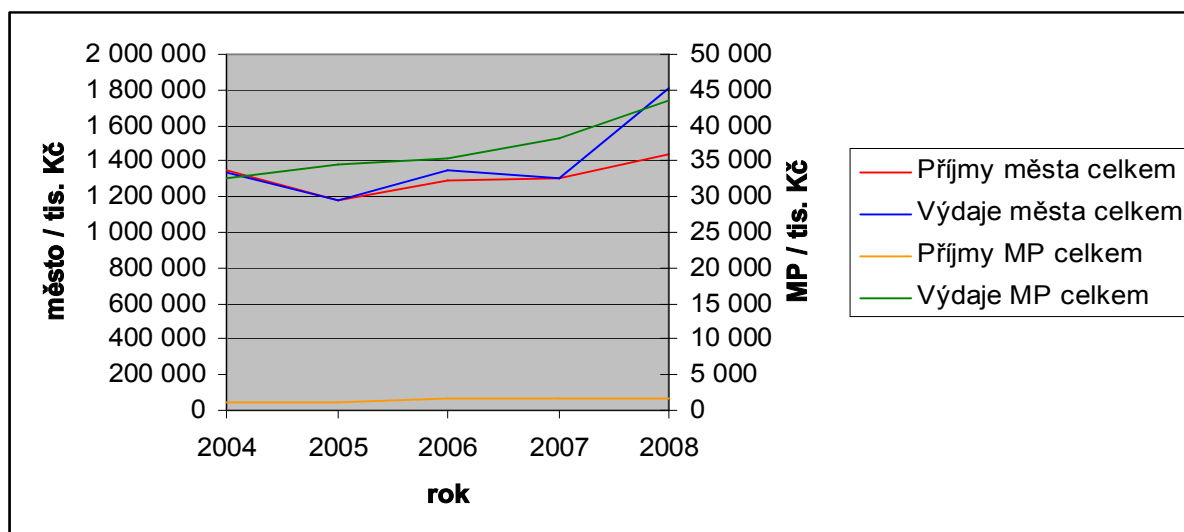
Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	1 261	1 018	1 731	1 732	1 756	1 500
Příjmy města celkem	1 350 260	1 180 870	1 288 840	1 303 370	1 435 600	1 311 788
Výdaje MP celkem	32 661	34 456	35 353	38 293	43 600	36 873
Výdaje města celkem	1 336 110	1 174 500	1 353 010	1 298 840	1 810 800	1 394 652
Počet strážníků k 31.12.	72	72	73	72	72	72
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	78	78	79	78	78	78
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	63 426	63 328	62 900	62 485	62 168	62 861

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie Karviná nevykonává činnost na území jiné obce.

²⁵ Informace dostupné z WWW: <http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka>.

Graf 3.4: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Karviná v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Průměrné příjmy městské policie tvoří 0,11 % celkových průměrných příjmů. Výdaje městské policie se na průměrných celkových výdajích města podílí 2,64 %.

3.2.5 Město Kopřivnice

Město Kopřivnice se nachází v Moravskoslezském kraji, na východě okresu Nový Jičín, ve kterém je druhým největším městem. Oblast města tvoří přechod mezi mírně zvlněnou nížinou Moravské brány a pásmem beskydských hor a spolu s městem Příbor a obcí Hukvaldy vytvářejí Lašskou bránu Beskyd. Kopřivnice náleží do Štramberské vrchoviny. Kopřivnice je průmyslové město s rozsáhlou vybaveností, ať již v oblasti infrastruktury, sítě prodejen, školství, kultury, péče o zdraví, osvěty, tělovýchovy, dopravy i rekreace. Zástavbou je úzce propojena se Štamberkem, což vytváří dojem dvojměstí. Území města Kopřivnice se rozkládá na ploše cca 2750 ha a je tvořeno čtyřmi částmi, samotným městem a třemi přilehlými obcemi – Lubina, Vlčovice, Mniší. Kopřivnice je obcí s rozšířenou působností, tudíž z pohledu státní správy tvoří funkční zázemí pro širší oblast. Počet obyvatel činil k 31. prosinci 2008 cca 23250 osob.

Městská policie Kopřivnice byla zřízena rozhodnutím městského zastupitelstva v roce 1992. Dále se zastupitelstvo města na svém zasedání dne 14.06.2007 usnesením č. 139 usneslo vydat obecně závaznou vyhlášku č. 2/2007, o zřízení Městské policie Kopřivnice a o podrobnostech stejnokroje strážníků Městské policie Kopřivnice a o jeho nošení.²⁶

²⁶ Informace dostupné z WWW: <<http://www.koprivnice.cz/>>.

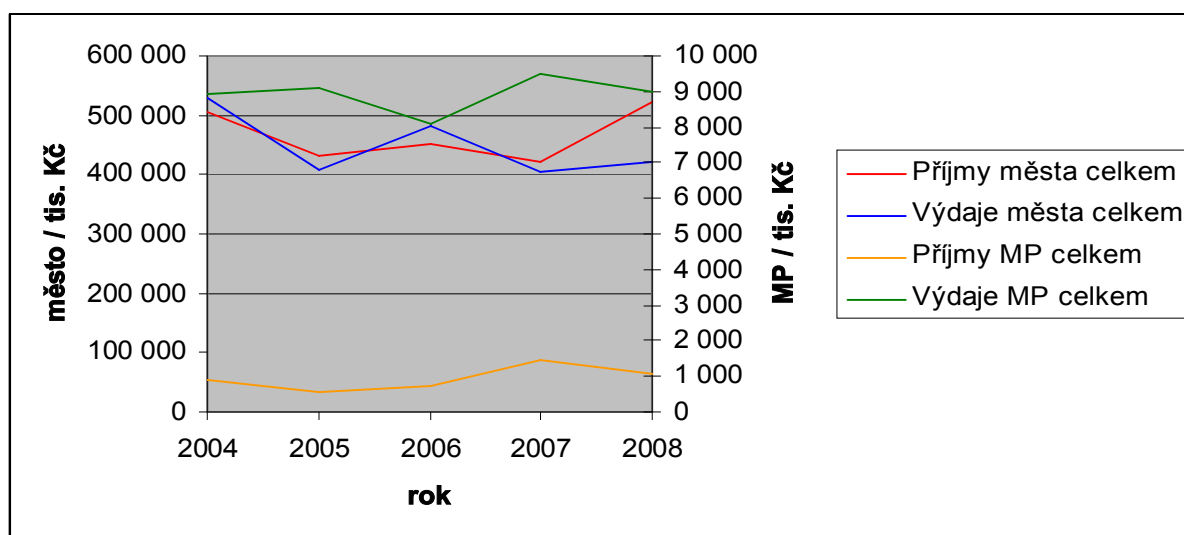
Tabulka 3.6: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Kopřivnice

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	884	583	732	1 433	1 073	941
Příjmy města celkem	507 075	431 013	453 360	421 741	522 722	467 182
Výdaje MP celkem	8 953	9 112	8 071	9 468	8 970	8 915
Výdaje města celkem	527 914	409 304	480 877	406 104	421 154	449 071
Počet strážníků k 31.12.	21	19	20	20	19	20
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	22	20	21	21	20	21
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	23 465	23 399	23 285	23 238	23 256	23 329

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie Kopřivnice nevykonává činnost na území jiné obce.

Graf 3.5: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Kopřivnice v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Průměrné příjmy městské policie činí za sledované období 0,2 % celkových příjmů města a průměrné výdaje městské policie se na celkových výdajích podílí 1,99 %. Také zde bylo možno z výkazů vysledovat, že ne všechny předpokládané výdaje na seskupení „515 – nákupy vody, paliv a energie“ jsou zaevidovány dle rozpočtové skladby jako výdaje městské policie. V případě Městské policie Kopřivnice byly ve výkazech nalezeny údaje o nákupech pohonných hmot a ve velmi malé míře nákupy elektrické energie.

3.2.6 Město Nový Jičín

Město Nový Jičín leží v severovýchodní části České republiky v Moravskoslezském kraji v koridoru Moravské brány. Město je správní, hospodářské a kulturní centrum

novojičínského okresu, pro které je typické strojírenství a kloboučnický průmysl a s rozsáhlou vybaveností (infrastruktura, velký počet kulturních a sportovních zařízení, síť škol a zařízení – předškolní, základní, speciální, střední a pobočka vysoké školy). Rozkládá se na 4478 ha a má téměř 26300 obyvatel.

Městská policie Nový Jičín byla zřízena obecně závaznou vyhláškou města Nový Jičín č. 6/1992, o zřízení městské policie, kterou zastupitelstvo města nahradilo obecně závaznou vyhláškou č. 5/2003 ze dne 18.12.2003.²⁷

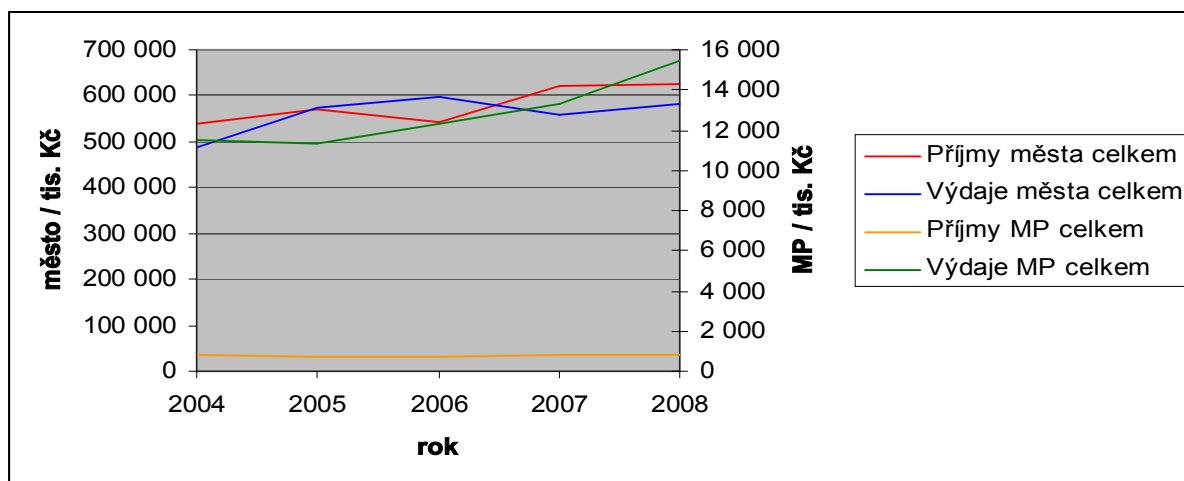
Tabulka 3.7: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Nový Jičín

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	793	691	677	766	786	743
Příjmy města celkem	538 800	571 891	544 064	622 350	624 228	580 267
Výdaje MP celkem	11 513	11 328	12 295	13 295	15 483	12 783
Výdaje města celkem	489 545	572 583	598 602	559 548	582 477	560 551
Počet strážníků k 31.12.	31	31	31	31	31	31
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	32	32	32	32	32	32
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	26 632	26 433	26 315	26 356	26 257	26 399

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie Nový Jičín nevykonává činnost na území jiné obce.

Graf 3.6: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Nový Jičín v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Průměrné příjmy městské policie činí 0,13 % průměrných celkových příjmů města a výdaje 2,28 % výdajů města. Také v Novém Jičíně nejsou ve výkazech evidovány výdaje

²⁷ Informace dostupné z WWW: <<http://www.novy-jicin.cz/>>.

městské policie na nákupy vody, tepla, popř. plynu. Jsou zde zaevidovány pouze nákupy pohonných hmot a jen zanedbatelné nákupy el. energie.

3.2.7 Statutární město Ostrava

Ostrava, metropole Moravskoslezského kraje, je rozlohou (214 km²) druhým největším městem republiky a počtem obyvatel (cca 316400) třetím největším. Je statutárním městem s 23 městskými obvody. Leží nedaleko slovenských a polských hranic s výhledem na krásné pohorí Beskyd. Ostrava, dříve zejména hornické a hutnické město, dnes už ztratila tvář typicky průmyslového města, těžba uhlí definitivně skončila v roce 1994. Na místě původních dolů vznikla hornická muzea a na svou příležitost čeká ještě celá řada uzavřených hutních objektů. Ostrava je dynamicky se rozvíjející město s rozsáhlou vybaveností (infrastruktura, sportovní a kulturní zařízení, obchodní instituce, síť všech druhů škol a zařízení apod.). Ostrava také patří k významným dopravním tepnám a je velmi snadno dostupná po silniční i železniční síti, včetně dopravy letecké.

Městská policie Ostrava byla zřízena usnesením městského zastupitelstva č. 168/7 ze dne 12. února 1992 obecně závaznou vyhláškou číslo 1/1992 o městské policii. Tato obecně závazná vyhláška nabyla účinnosti dnem 1. března 1992. Vrchním velitelem Městské policie Ostrava je primátor.²⁸

Tabulka 3.8: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel statutárního města Ostrava

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	9 920	10 468	11 587	16 356	12 383	12 143
Příjmy města celkem	6 534 278	6 254 638	6 613 287	6 897 882	8 220 828	6 904 183
Výdaje MP celkem	267 415	272 274	298 588	317 493	317 961	294 746
Výdaje města celkem	7 796 896	7 863 715	7 630 591	7 287 864	7 619 140	7 639 641
Počet strážníků k 31.12.	653	656	655	642	603	642
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	697	706	743	754	727	725
Počet obyvatel spravovaného obvodu celkem k 31.12.	322 801	328 810	328 811	326 906	325 938	326 653
z toho:						
- počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	313 568	319 471	318 726	317 385	316 417	317 113
- počet obyvatel dalších obcí, kde MP vykonává činnost na základě VPS k 31.12.	9 233	9 339	10 085	9 521	9 521	9 540

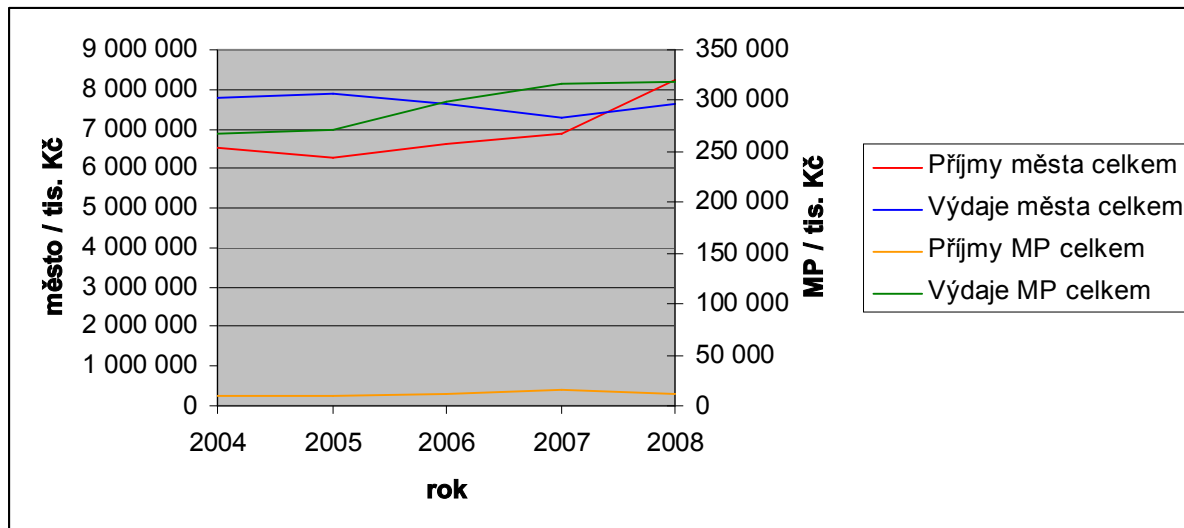
Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

²⁸ Informace dostupné z WWW: <<http://www.ostrava.cz/>>.

Městská policie Ostrava vykonává činnost na základě veřejnoprávní smlouvy na území obcí Horní Lhota, Dolní Lhota, Klimkovice, Stará Ves nad Ondřejnicí a Velká Polom.

Graf 3.7: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Ostrava v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Průměrnými příjmy za sledované období se městská policie na celkových příjmech města podílí 0,18 % a průměrnými výdaji na průměrných celkových výdajích města 3,86 %.

3.2.8 Město Prostějov

Prostějov – největší město regionu Prostějovsko, leží uprostřed Moravy v Olomouckém kraji. Rozkládá se v severní části Hornomoravského úvalu, východně od Drahanské vrchoviny, v rovině, která se nazývá Haná, a to na ploše 46,6 km². Prostějov je obec s rozšířenou působností, na jehož území se nachází mnoho škol, kulturních a sportovních zařízení. Město má průmyslovou tradici, prioritní postavení zaujímá oděvní a textilní průmysl. K dalším významným odvětvím patří zejména stavebnictví, strojírenství a zpracovatelský průmysl. Počet obyvatel města činí cca 45000.

Městská policie Prostějov byla zřízena městským zastupitelstvem v roce 1992 na základě zákona č. 553/1991 Sb. Nyní platí obecně závazná vyhláška č. 44/2000, o Městské policii Prostějov a jejím stejnokroji, ve znění obecně závazné vyhlášky č. 64/2002.²⁹

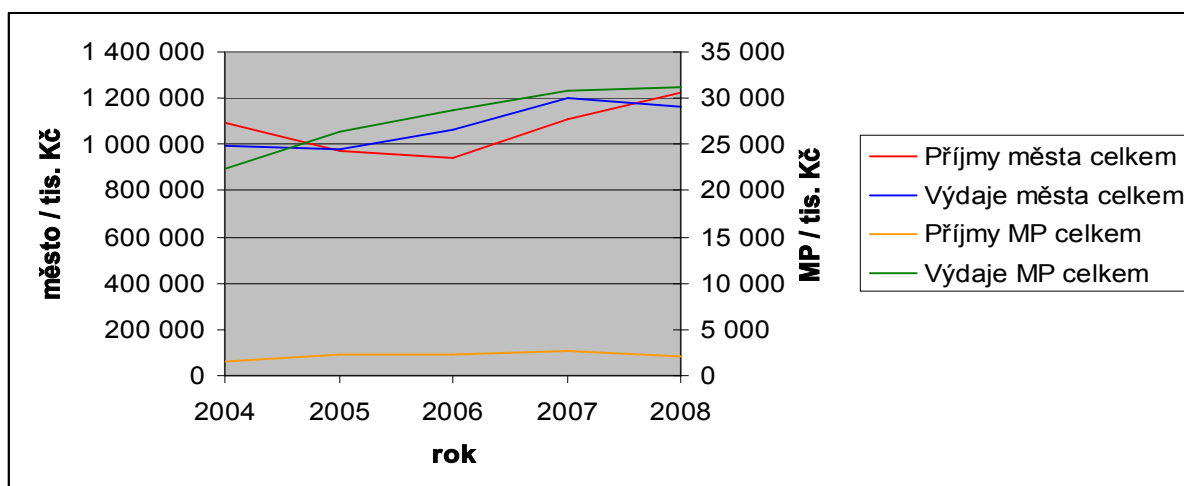
²⁹ Informace dostupné z WWW: <<http://www.mestopv.cz/showdoc.do?docid=4>>.

Tabulka 3.9: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Prostějov

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	1 619	2 244	2 224	2 593	2 134	2 163
Příjmy města celkem	1 090 548	971 289	937 330	1 111 084	1 222 165	1 066 483
Výdaje MP celkem	22 322	26 346	28 597	30 773	31 255	27 859
Výdaje města celkem	993 758	977 865	1 064 457	1 201 383	1 164 257	1 080 344
Počet strážníků k 31.12.	49	51	54	54	55	53
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	51	51	54	56	55	53
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	47 205	47 039	46 978	45 387	45 029	46 328

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie Prostějov nevykonává činnost na území jiné obce.

Graf 3.8: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Prostějov v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Za sledované období činí průměrné příjmy městské policie 0,2 % celkových příjmů města a průměrné výdaje městské policie tvoří 2,58 % celkových příjmů města. Výkazy o plnění rozpočtu příjmů a výdajů města nebyly sice k dispozici, ale dle sdělení zástupce ředitele městské policie jsou výdaje realizované městskou policií (s výjimkou výdajů na poštovné) rozúčtovány striktně na odpovídající položky dle rozpočtové skladby.

3.2.9 Město Příbor

Město Příbor je jedním z nejstarších měst severovýchodní Moravy. Leží v Moravskoslezském kraji v okrese Nový Jičín, jižním směrem od Ostravy. Rozkládá se na obou březích řeky Lubiny. Ze tří stran je město lemováno krásnou scenérií předhůří Beskyd s vyhlídkou na Štramberskou trubu, Hukvaldy a staroslavný Radhošť. Je typickým

venkovským městem, v němž je patrný jeho středověký původ. Centrum města bylo v roce 1989 vyhlášeno městskou památkovou rezervací, kterou tvoří téměř sedmdesát kulturních památek. Světovou proslulost získal Příbor především jako rodiště slavného zakladatele psychoanalýzy profesora Sigmunda Freuda. Příbor je dostupný jak silniční, tak železniční dopravou, výhodou města je i blízkost letiště v Mošnově. Celková rozloha města je 2214 ha a skládá se celkem ze tří obcí, a to Příbora (17,39 km²) a místních částí Hájov (3,39 km²) a Prchalov (1,36 km²). Na území města žije cca 8750 obyvatel.

Městská policie Příbor byla zřízena usnesením zastupitelstva města obecně závaznou vyhláškou č.2/1999 dne 25. 3. 1999 a vykonává pravomoc na území města Příbor včetně jeho místních částí Prchalov a Hájov.³⁰

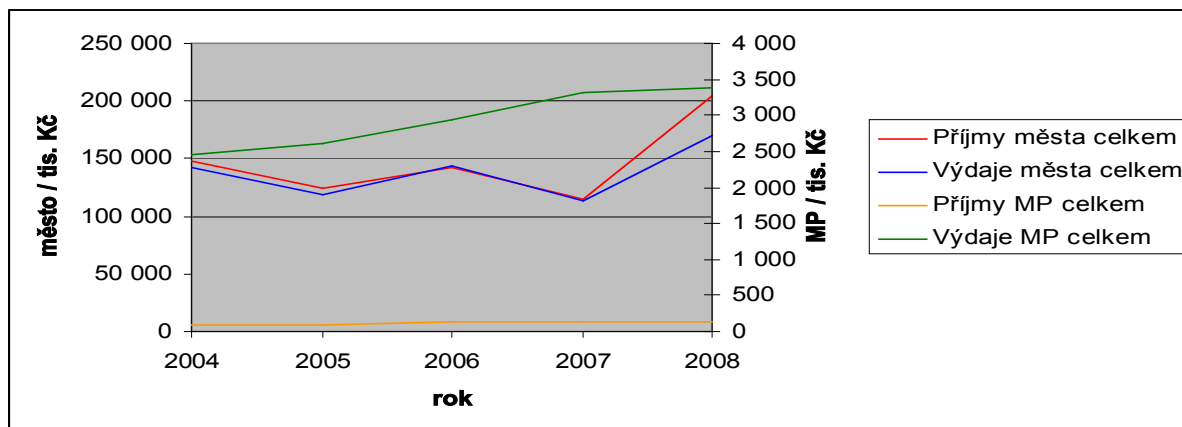
Tabulka 3.10: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Příbor

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	97	81	127	124	126	111
Příjmy města celkem	148 036	124 956	142 077	115 263	204 879	147 042
Výdaje MP celkem	2 450	2 604	2 938	3 315	3 382	2 938
Výdaje města celkem	141 896	118 411	144 205	113 517	169 892	137 584
Počet strážníků k 31.12.	7	7	7	7	7	7
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	7	7	8	8	8	8
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	8 786	8 823	8 874	8 852	8 751	8 817

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie Příbor nevykonává na základě veřejnoprávní smlouvy činnost na území jiné obce.

Graf 3.9: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Příbor v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

³⁰ Informace dostupné z WWW: <<http://www.pribor.kalendar.cz/tema/tema.phtml?id=4638&menu=4638>>.

Za sledované období činily průměrné příjmy městské policie 0,08 % průměrných celkových příjmů města a průměrné výdaje městské policie se na průměrných celkových výdajích města podílely 2,14 %.

3.2.10 Město Studénka

Město Studénka se nachází v Moravskoslezském kraji v okrese Nový Jičín. Je nejmladším městem novojičínského okresu. Vzniklo v roce 1959 spojením obcí Butovice a Studénka. V roce 1975 byla integrací ke Studénce přičleněna obec Albrechtíčky s osadou Nová Horka. Po roce 1989 se obec Albrechtíčky znovu osamostatnila, tentokrát už bez Nové Horky, která zůstala místní částí Studénky. Dnes město zahrnuje tři katastrální území, a to Butovice, Studénka nad Odrou a Nová Horka, která leží v chráněné krajinné oblasti Poodří. Město, známé dřívější výrobou železničních vagónů, nemá historické centrum, téměř polovina obyvatel však bydlí v sídlišti navazující na bývalé Butovice, kde je i správní centrum města. Na území města se nachází kulturní a sportovní zařízení a síť škol a zařízení (předškolní, základní, umělecká, střední a pobočka vysoké školy). V rámci České republiky patří Studénka mezi menší města s mírně klesajícím počtem, v současnosti necelých 10200, obyvatel.

Městská policie Studénka byla zřízena v roce 1992 na základě zákona č. 553/1991 Sb. a řídí jí starosta města. Aktuální obecně závazná vyhláška k činnosti městské policie byla vydaná městským zastupitelstvem dne 31.8.1999 pod číslem 3/1999.³¹

Tabulka 3.11: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Studénka

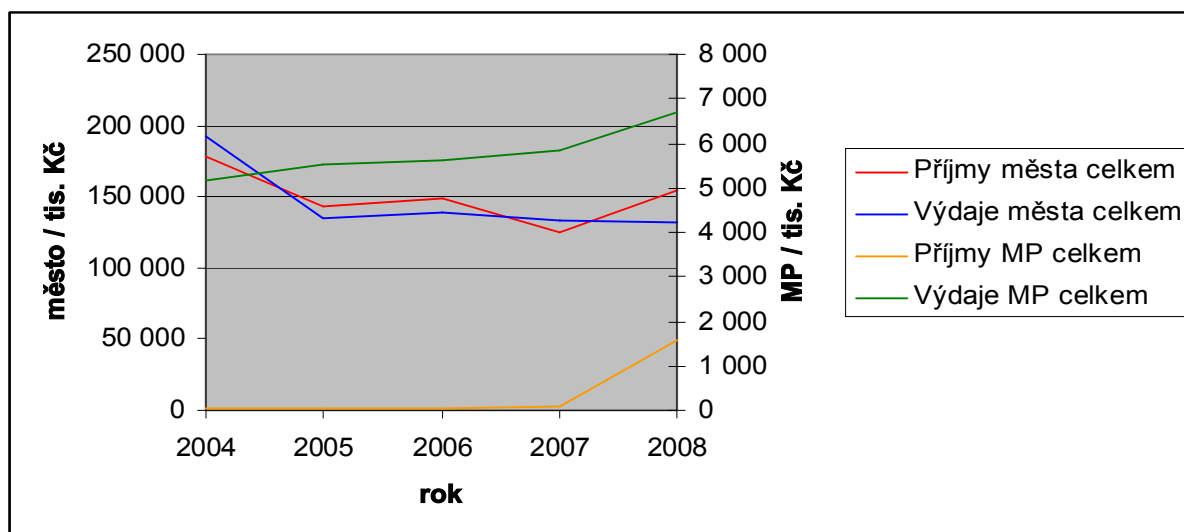
Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	41	40	28	84	1 552	349
Příjmy města celkem	178 726	143 592	148 834	125 370	155 021	150 308
Výdaje MP celkem	5 172	5 535	5 635	5 846	6 699	5 777
Výdaje města celkem	192 142	134 894	139 219	133 605	132 716	146 515
Počet strážníků k 31.12.	11	11	11	10	11	11
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	15	15	15	14	15	15
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	10 346	10 327	10 257	10 222	10 142	10 259

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie Studénka nevykonává činnost na území jiné obce.

³¹ Informace dostupné z WWW: <<http://www.mesto-studenka.cz/>>.

Graf 3.10: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Studénka v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

V případě města Studénky činily za sledované období průměrné příjmy městské policie 0,23 % průměrných celkových příjmů města a průměrné výdaje na činnost městské policie tvořily 3,94 % průměrných celkových výdajů města. Z výkazů lze zjistit, že v tomto případě jsou na výdaje městské policie účtovány položky jak voda, tak i teplo, elektrická energie, plyn a v neposlední řadě i pohonné hmoty. Také bylo zjištěno, že průměrné hodnoty byly ovlivněny přijetím dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje určené na pokrytí zvýšených výdajů souvisejících se zabezpečením veřejného pořádku a bezpečnosti v oblasti po vlakovém neštěstí ve Studénce v roce 2008.

3.2.11 Město Ústí nad Orlicí

Ústí nad Orlicí je okresní město v Pardubickém kraji v údolí na soutoku řek Tiché Orlice a Třebovky. Město se rozkládá na 3637 ha, skládá se z 8 částí a na území města žije 14900 obyvatel. Je to město s průmyslovou (zejména textilní průmysl) a kulturní tradicí (architektonické, výtvarné a hudební dědictví) a dnes se dá nazvat i městem sportu. Na území města působí řada institucí, organizací či zařízení.

Městská policie působila v Ústí nad Orlicí již před rokem 1949, kdy v rámci politického systému v Československu došlo ke sjednocení všech bezpečnostních sborů do jednotného Sboru národní bezpečnosti podřízenému ministerstvu vnitra. O její činnosti se do dnešních dnů dochovalo pouze několik písemných záznamů. Ke znovuzřízení městské policie v Ústí nad Orlicí došlo na základě zákona ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii,

usnesením městského zastupitelstva ze dne 1. 4. 1992. V současnosti platí obecně závazná vyhláška č. 7/1999 ve znění vyhlášky č. 4/2008.³²

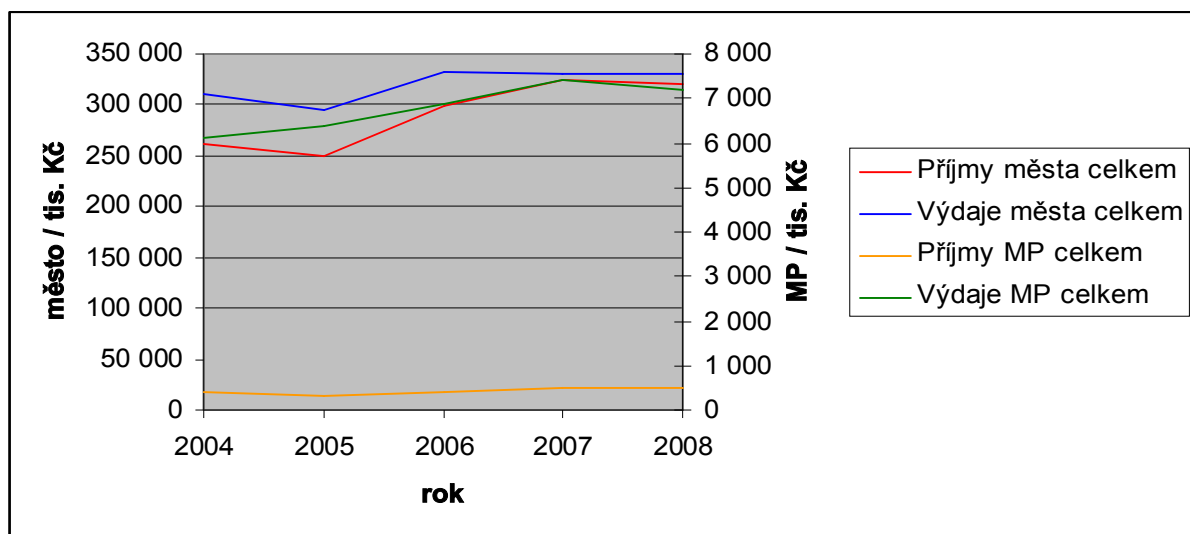
Tabulka 3.12: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Ústí nad Orlicí

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	396	311	397	473	515	418
Příjmy města celkem	261 373	250 494	298 755	324 197	319 547	290 873
Výdaje MP celkem	6 095	6 399	6 883	7 433	7 190	6 800
Výdaje města celkem	311 644	294 477	333 255	331 165	330 811	320 271
Počet strážníků k 31.12.	16	16	16	16	16	16
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	16	16	16	16	16	16
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	15 007	14 918	14 864	14 707	14 899	14 879

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Z uvedených údajů vyplývá, že také Městská policie Ústí nad Orlicí nevykonává činnost na území jiné obce.

Graf 3.11: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Ústí nad Orlicí v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Na průměrných celkových příjmech města se městská policie podílela 0,14 %. Průměrné výdaje městské policie činily ve sledovaném období 2,12 % průměrných celkových výdajů města.

³² Informace dostupné z WWW: <<http://www.ustinadorlici.cz/data/index.php>>.

3.2.12 Město Valašské Meziříčí

Město leží na severovýchodním okraji okresu Vsetín ve Zlínském kraji, na soutoku řek Rožnovská a Vsetínská Bečva. Svou polohou představuje vstupní bránu do pohoří Moravskoslezské Beskydy. Správní území města zaujímá plochu 5481 ha. Zahrnuje 9 městských částí: Bynina, Hrachovec, Juřinka, Krásno nad Bečvou, Krhová, Lhota u Choryně, Podlesí, Poličná, a Valašské Meziříčí s téměř 27200 obyvateli. Územím města prochází dva regionálně významné biokoridory - podél Bečvy Vsetínské a Rožnovské. Na jihu a severovýchodě je město obklopeno rozsáhlými lesy. Město je nejdůležitějším silničním a železničním uzlem okresu Vsetín. Na území města působí řada průmyslových, stavebních, zemědělských, obchodních podniků a organizací, síť škol (předškolní, základní, střední, pobočka vysoké školy), kulturní a sportovní organizace a zařízení.

Městská policie Valašské Meziříčí byla zřízena obecně závaznou vyhláškou č. 8/1992 schválenou dne 24.3.1992 usnesením městského zastupitelstva. V současnosti platí obecně závazná vyhláška č. 15/1997 vydaná dne 16.12.1997 usnesením zastupitelstva.³³

Tabulka 3.13: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Valašské Meziříčí

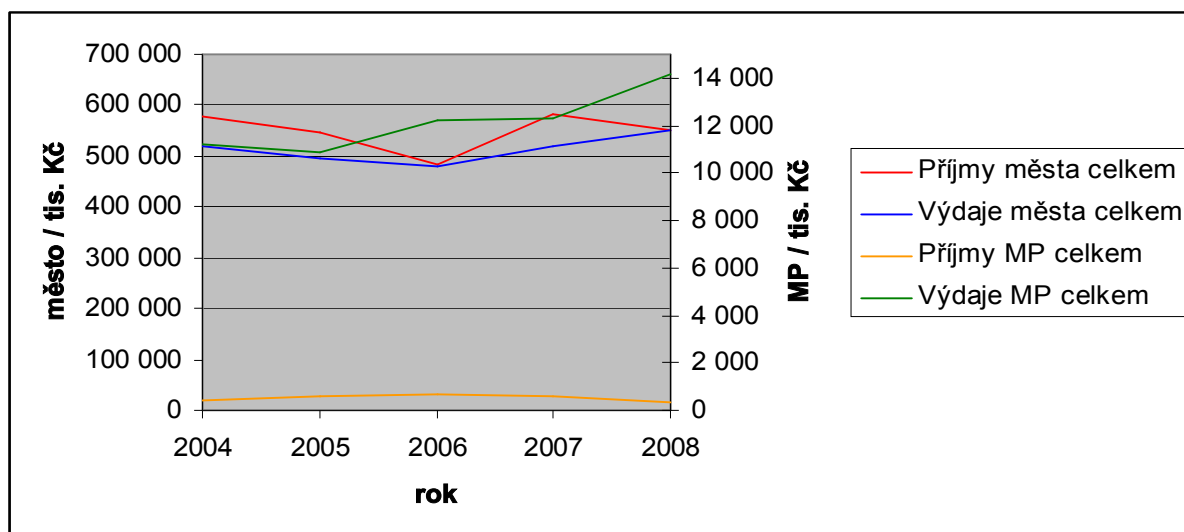
Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	457	569	665	572	298	512
Příjmy města celkem	578 649	546 777	483 751	580 126	551 735	548 208
Výdaje MP celkem	11 183	10 871	12 260	12 282	14 191	12 157
Výdaje města celkem	519 394	493 555	477 826	519 955	551 275	512 401
Počet strážníků k 31.12.	28	28	29	29	29	28
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	28	28	29	29	29	28
Počet obyvatel spravovaného obvodu celkem k 31.12.	27 558	27 527	27 459	27 251	29 908	27 941
z toho:						
- počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	27 558	27 527	27 459	27 251	27 172	27 393
- počet obyvatel dalších obcí, kde MP vykonává činnost na základě VPS k 31.12.	0	0	0	0	2 736	547

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Činnost na území jiné obce, obce Zašová, vykonává Městská policie Valašské Meziříčí na základě veřejnoprávní smlouvy od 1. března 2008.

³³ Informace dostupné z WWW: <<http://www.valasskemezirici.cz/>>.

Graf 3.12: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Valašské Meziříčí v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Průměrné příjmy realizované městskou policií v období 2004 – 2008 činí 0,09 % všech (taktéž průměrných) příjmů města. Na celkových výdajích města se městská policie podílí 2,37 %. Z poskytnutých výkazů však i zde lze dovodit, že ne všechny výdaje uskutečněné městskou policií jsou správně zařazeny dle platné rozpočtové skladby, neboť mezi výdaji evidovanými na již zmiňovaném seskupení „515 – nákup vody, paliv a energie“ jsou uvedeny pouze nákupy pohonných hmot.

3.2.13 Město Vítkov

Město Vítkov je s 6300 obyvateli centrem Vítkovska v okrese Opava v Moravskoslezském kraji. Je obcí s rozšířenou působností. Leží v členitém terénu Vítkovských vrchů, které náleží celku Nízkého Jeseníku. Sestává z 9 částí: Jelenice, Klokočov, Nové Těchanovice, Podhradí, Prostřední Dvůr, Lhotka, Zálužné a Vítkov, o celkové rozloze 5505 ha. Na území města působí řada firem z oblasti služeb, obchodu, zemědělství, síť škol (předškolní, základní, střední, umělecká), kulturní a sportovní organizace a zařízení.

Městskou policii Vítkov zřídilo zastupitelstvo města obecně závaznou vyhláškou č. 1/92 dne 29. 4. 1992, která byla později nahrazena obecně závaznou vyhláškou č. 3/2001 z 29. 8. 2001 o Městské policii Vítkov a jejím stejnojmenném řízení. Řízením Městské policie Vítkov je usnesením zastupitelstva města pověřen místostarosta, který rovněž jménem města jedná

v pracovněprávních vztazích strážníků.³⁴

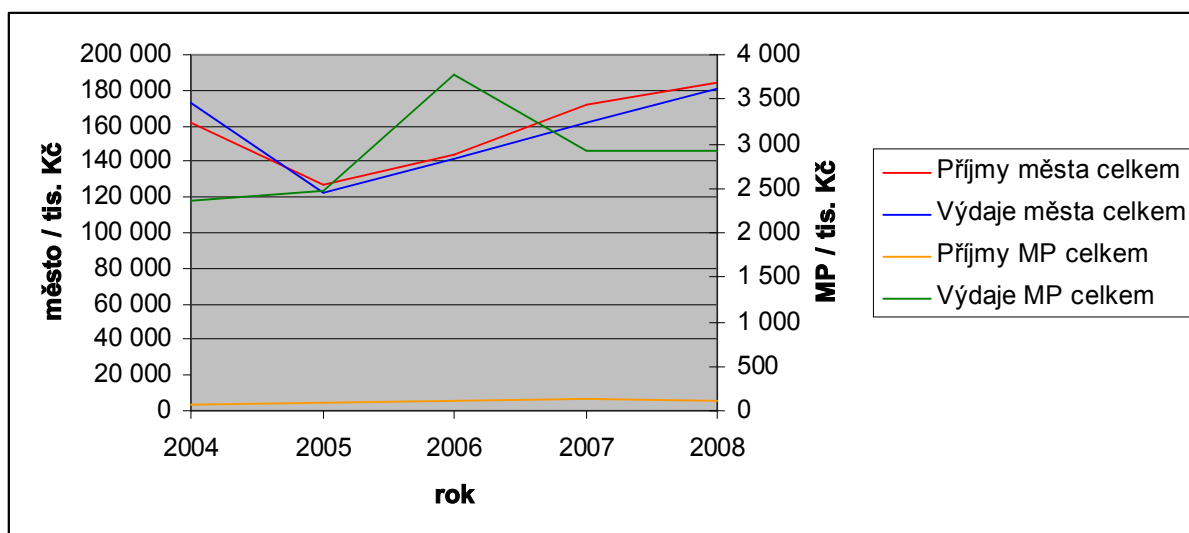
Tabulka 3.14: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Vítkov

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	68	97	111	130	118	105
Příjmy města celkem	161 709	127 108	144 077	172 164	184 647	157 941
Výdaje MP celkem	2 361	2 473	3 775	2 913	2 917	2 888
Výdaje města celkem	173 070	122 258	141 448	161 240	181 114	155 826
Počet strážníků k 31.12.	7	7	7	7	7	7
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	7	7	7	7	7	7
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	6 254	6 265	6 265	6 248	6 261	6 259

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Městská policie Vítkov nevykonává činnost na území jiné obce.

Graf 3.13: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Vítkov v období let 2004 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Z uvedených údajů vyplývá, že průměrné příjmy městské policie činí 0,07 % průměrných celkových příjmů města a průměrné výdaje vynakládané na činnost městské policie tvoří 1,85 % průměrných celkových výdajů města.

3.2.14 Obec Vřesina

Obec Vřesina spadá do okresu Ostrava – město v Moravskoslezském kraji. Území obce tvoří východní okraj Oderské nížiny. Na severu se nachází Hlučínská pahorkatina. Katastrální území obce je členité, přibližně ve směru západovýchodním procházejí dvě údolí -

³⁴ Informace dostupné z WWW: <<http://www.vitkov.info/>>.

údolí říčky Porubky a údolí potoka Záhumeničky. Vlastní zástavba obce je tvořena třemi oddělenými částmi: jižní část – původní zástavba obce, severní část – Nová Plzeň a západní část – Za Dvorem. Na jihozápadě zasahuje na území Vřesiny areál Jodových sanatorií Klimkovice. Obec se rozkládá na cca 865 ha, žije zde okolo 2500 obyvatel a působí firmy v oblasti průmyslu, stavebnictví, zemědělství, služeb apod. V obci se nachází základní škola, která sdružuje mateřskou školu, základní školu (5 ročníků), školní jídelnu a školní družinu.

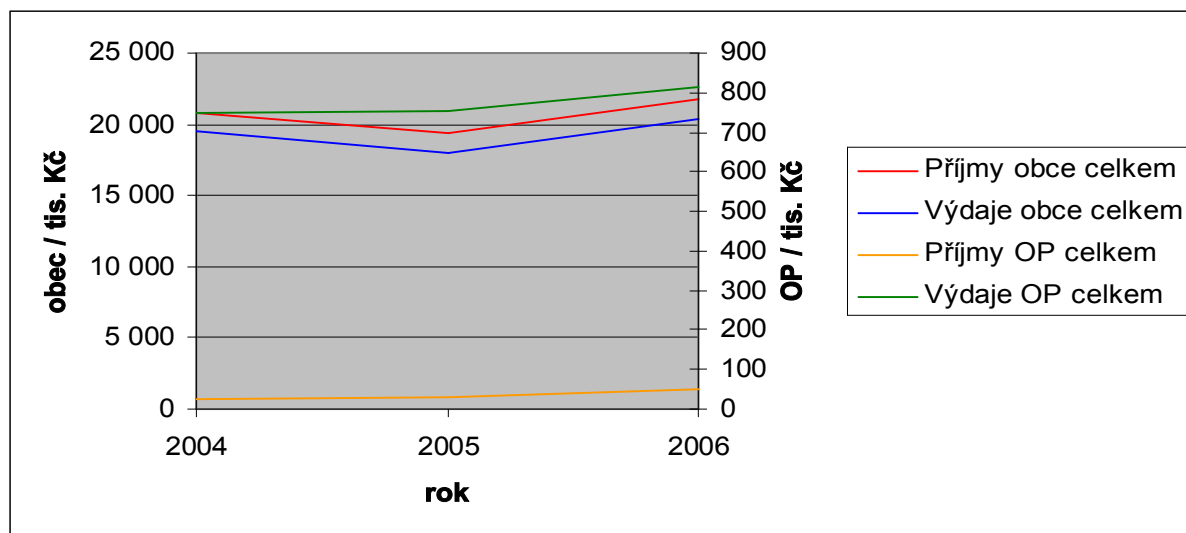
Obecní policie Vřesina byla zřízena obecně závaznou vyhláškou č. 9/1993 vydanou dne 28. 6. 1993 obecním zastupitelstvem³⁵ a nevykonává činnost na území jiné obce.

Tabulka 3.15: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel obce Vřesina

Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy OP celkem			27	30	49	35
Příjmy obce celkem			20 825	19 358	21 720	20 634
Výdaje OP celkem			749	753	815	772
Výdaje obce celkem			19 473	18 007	20 369	19 283
Počet strážníků k 31.12.			2	2	2	2
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.			2	2	2	2
Počet obyvatel obce, které OP zřídilo k 31.12.			2 498	2 500	2 600	2 533

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Graf 3.14: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Obecní policie a obce Vřesina v období let 2006 – 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Údaje byly poskytnuty pouze za období let 2006 – 2008. Z uvedených údajů vyplývá, že průměrné příjmy obecní policie činí 0,07 % průměrných celkových příjmů obce

³⁵ Informace dostupné z WWW: <<http://www.vresina.cz/>>.

a průměrné výdaje vynakládané na činnost obecní policie tvoří 1,85 % průměrných celkových výdajů obce. Poskytnuté údaje o výdajích však nezahrnují výdaje související s provozem služebny, která je umístěná v budově obecního úřadu.

3.2.15 Město Zábřeh

Město Zábřeh leží na severozápadě Moravy na řece Moravská Sázava v okrese Šumperk v Olomouckém kraji. Je významným obchodně – průmyslovým a přepravním centrem pro celou oblast Zábřežska a Šumperka a je také městem s dlouhou kulturní tradicí, která příznivě ovlivňuje i dnešek. Oficiální název města je Zábřeh, Zábřeh na Moravě je název železniční stanice. Na území města, které je tvořeno z pěti částí: Zábřeh-Město, Hněvkov, Lupéné, Pivonín a Skalička, a jehož celková rozloha činí 3458 ha, žije nyní cca 14200 obyvatel. Město má bohatou historii s mnoha kulturními památkami. Na území města působí řada průmyslových, stavebních, zemědělských, dopravních, obchodních podniků a organizací, síť škol, zdravotnické, sociální, kulturní a sportovní organizace a zařízení.

Městská policie Zábřeh byla zřízena v roce 1992 obecně závaznou vyhláškou města č. 3/1992 ze dne 30.4.1992, která byla posléze nahrazena obecně závaznou vyhláškou č. 4/2003, o městské policii, vydanou zastupitelstvem města dne 14.5.2003.³⁶

Tabulka 3.16: Příjmy a výdaje v tis. Kč, počet strážníků a počet obyvatel města Zábřeh

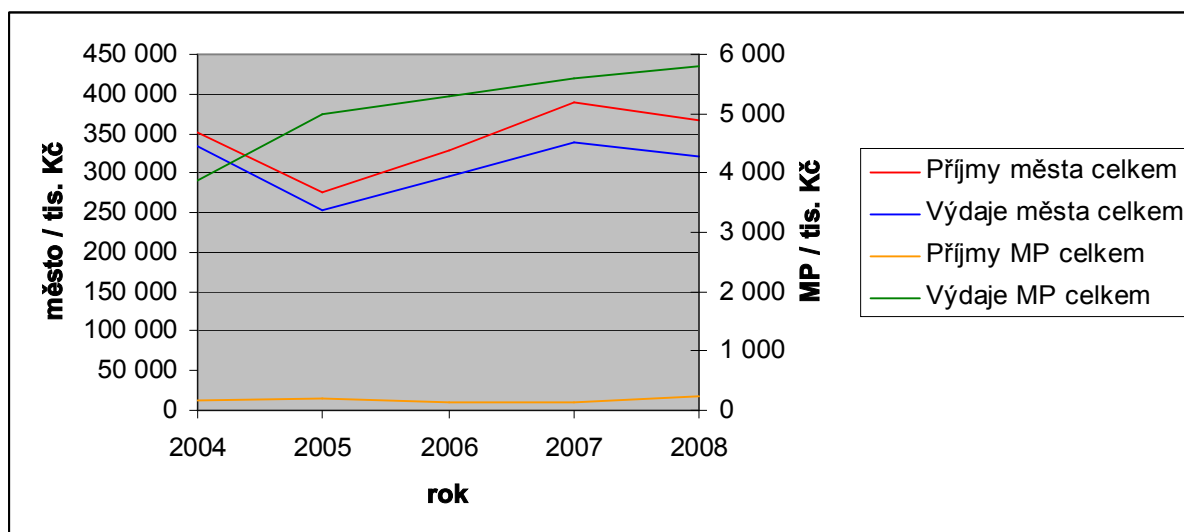
Název	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
Příjmy MP celkem	173	206	138	143	240	180
Příjmy města celkem	352 465	275 985	327 952	388 560	365 453	342 083
Výdaje MP celkem	3 865	4 973	5 299	5 586	5 810	5 107
Výdaje města celkem	333 880	253 784	296 879	338 080	322 261	308 977
Počet strážníků k 31.12.	10	11	12	13	13	12
Počet zaměstnanců celkem k 31.12.	10	11	12	13	13	12
Počet obyvatel města, které MP zřídilo k 31.12.	14 360	14 308	14 268	14 252	14 185	14 275

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Také Městská policie Zábřeh nevykonává činnost na území jiné obce

³⁶ Informace dostupné z WWW: <<http://mesto.zabreh.cz/index.php>>.

Graf 3.15: Vývoj průměrných příjmů a výdajů Městské policie a města Zábřeh v období let 2004 - 2008

Pramen: vlastní zpracování dle údajů poskytnutých prostřednictvím dotazníku

Průměrné příjmy městské policie činí 0,05 % průměrných celkových příjmů města a průměrné výdaje pak 1,65 % průměrných celkových výdajů města.

3.3 Komparace jednotlivých subjektů

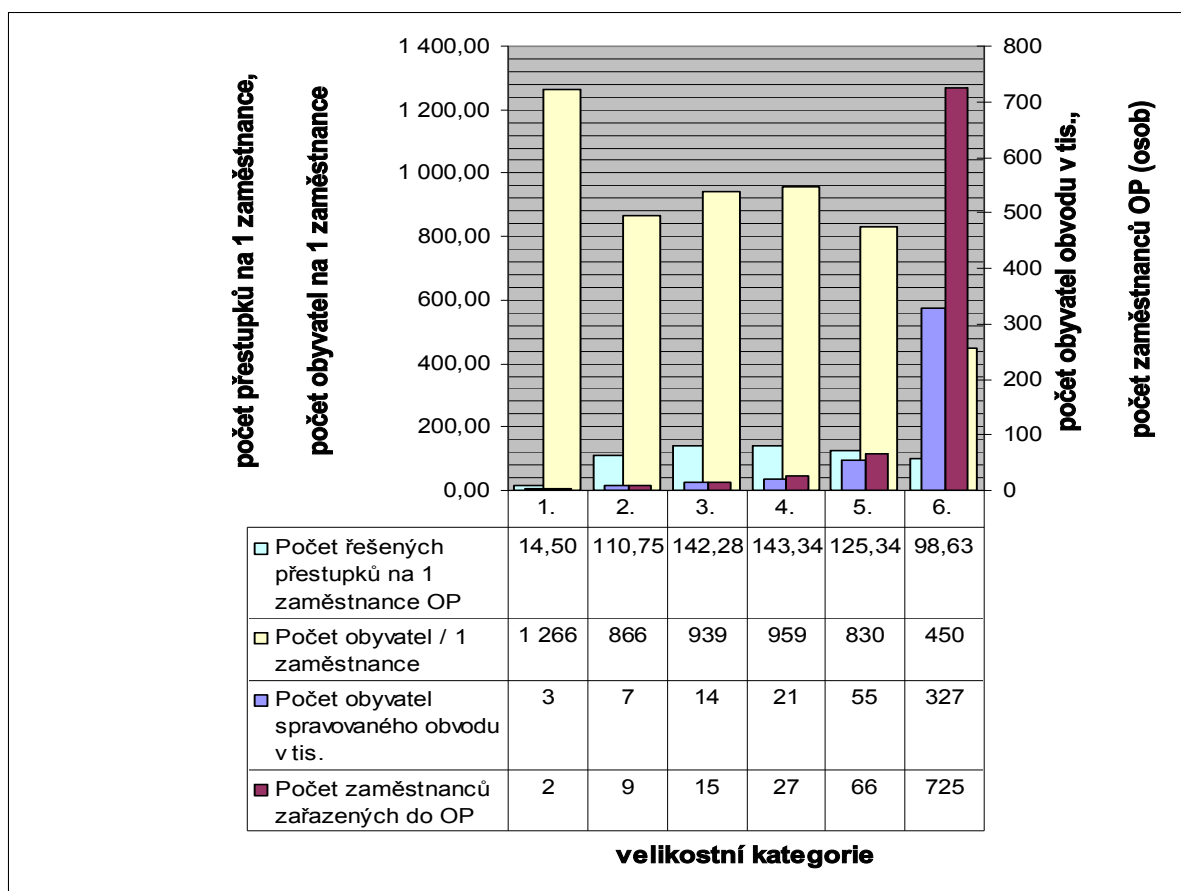
3.3.1 Rozdělení komparovaných subjektů do velikostních kategorií

Jak již bylo dříve v této práci uvedeno, byly komparované subjekty rozděleny podle počtu obyvatel spravovaného obvodu do šesti velikostních kategorií, a to:

1. do 5 000 obyvatel – Vřesina
2. 5 001 – 10 000 obyvatel – Jablunkov, Vítkov, Příbor, Bílovec
3. 10 001 – 20 000 obyvatel – Studénka, Zábřeh, Ústí nad Orlicí, Hlučín
4. 20 001 – 30 000 obyvatel – Kopřivnice, Nový Jičín, Valašské Meziříčí
5. 30 001 – 100 000 obyvatel – Prostějov, Karviná
6. nad 100 000 obyvatel – Ostrava

Dvě z těchto velikostních kategorií jsou zastoupeny pouze jedním subjektem v příslušné kategorii, a to v případě 1. kategorie obcí Vřesina a 6. kategorie statutárním městem Ostrava.

Graf 3.16: Počet zaměstnanců zařazených do OP, počet obyvatel spravovaného obvodu a počet řešených přestupků

Pramen: vlastní zpracování

Z údajů prezentovaných v grafu 3.16 je zřejmé, že (až na výjimky obcí zařazených do 1. a 6. kategorie) na 1 zaměstnance zařazeného do obecní policie připadne okolo 1 000 obyvatel spravovaného obvodu. Tato skutečnost však zobrazuje prosté srovnání bez hlubší analýzy se zohledněním dalších ukazatelů (rozloha území, struktura obyvatel, činnosti apod.), které zpravidla počet zaměstnanců ovlivňují.

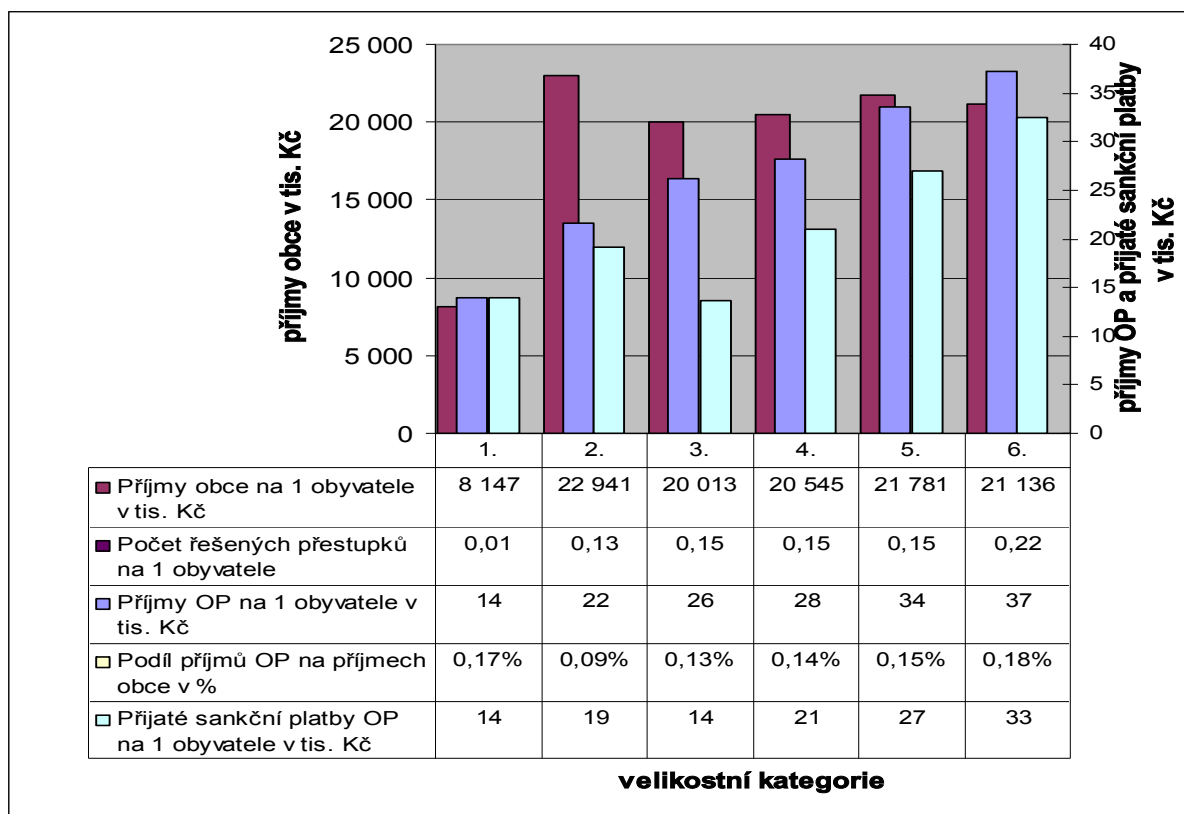
V počtu zde uvedených řešených přestupků však výrazný rozdíl vykazuje oproti ostatním kategoriím 1. kategorie, kde na 1 zaměstnance zařazeného do obecní policie připadne cca 15 řešených přestupků za sledované období, ale cca 1300 obyvatel spravovaného obvodu.

3.3.2 Realizované příjmy a jejich komparace

Příjmy realizované komparovanými obecními policiemi nejsou při prováděné komparaci subjektů relevantní, neboť jsou ovlivněny řadou sociodemografických ukazatelů, jejichž analýza nebyla předmětem této práce. Údaje o příjmech realizovaných obecní policií

(v porovnání s celkovými příjmy obce), přijatých sankčních platbách a počtu řešených přestupků v rozdělení podle velikostních kategorií a v přepočtu na 1 obyvatele jsou v uvedeném grafu včetně tabulky dat znázorněny pro dokreslení situace.

Graf 3.17: Příjmy obce a OP v tis. Kč na 1 obyvatele, podíl příjmů OP na příjmech obce v %

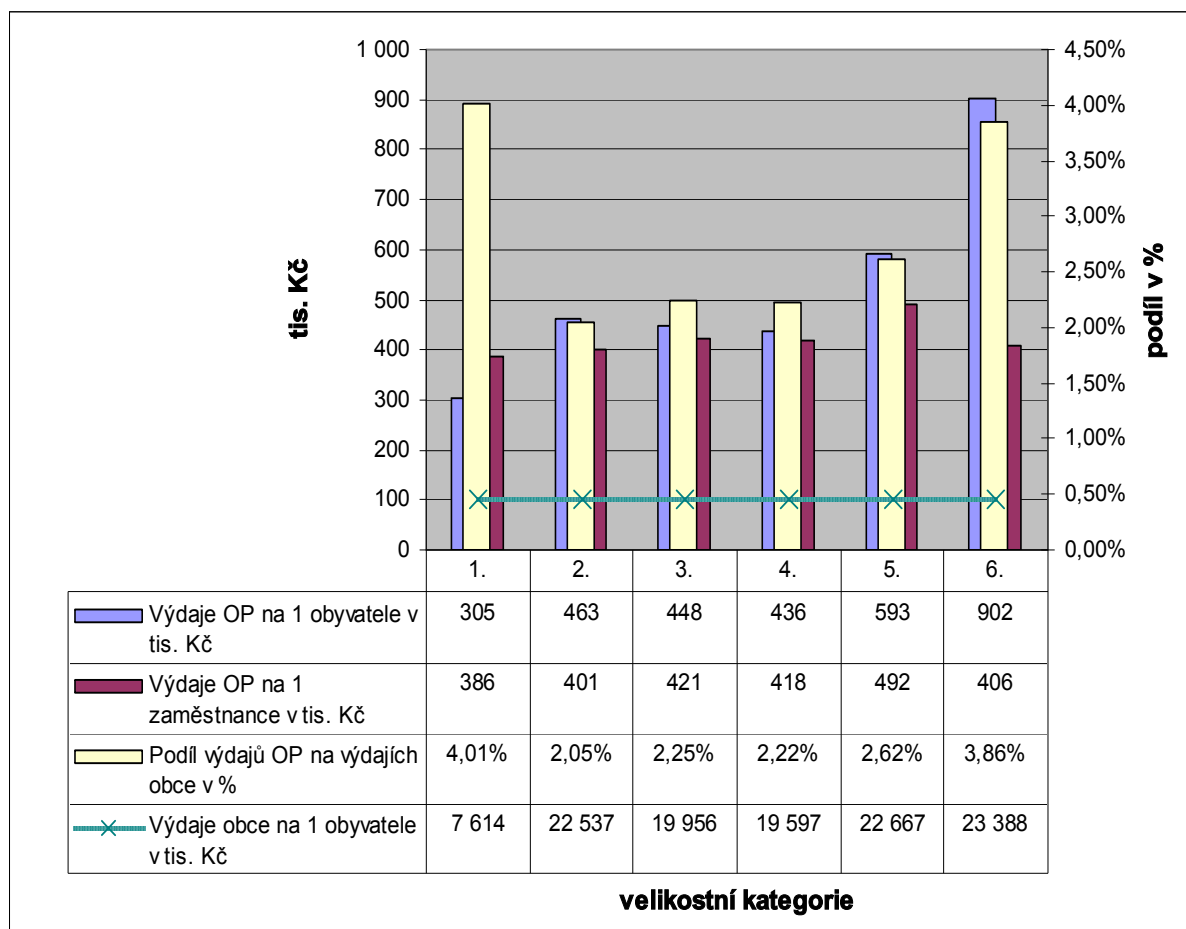
Pramen: vlastní zpracování

Z grafu 3.17 vyplývá, že příjmy obecní policie přepočtené na 1 obyvatele mají s růstem počtu obyvatel vzestupnou tendenci.

3.3.3 Realizované výdaje a jejich komparace

Z údajů uvedených v kapitole 3.2 je patrná vzestupná tendence výdajů realizovaných jednotlivými subjekty obecní policie. Důvodem jsou zejména úhrady výdajů souvisejících s nárůstem plněných úkolů souvisejících s neustálým rozšiřováním oprávnění obecní policie, resp. strážníků, (a tím i v některých případech zvyšujícím se počtem zaměstnanců) na straně jedné, a na straně druhé pak mimořádné odchylky (jednorázové investice apod.). Z důvodu objektivizace je s ohledem na tyto mimořádné odchylky dále pracováno pouze s průměrnými hodnotami za celé období 2004 – 2008 a v přepočtu na 1 obyvatele, popř. zaměstnance.

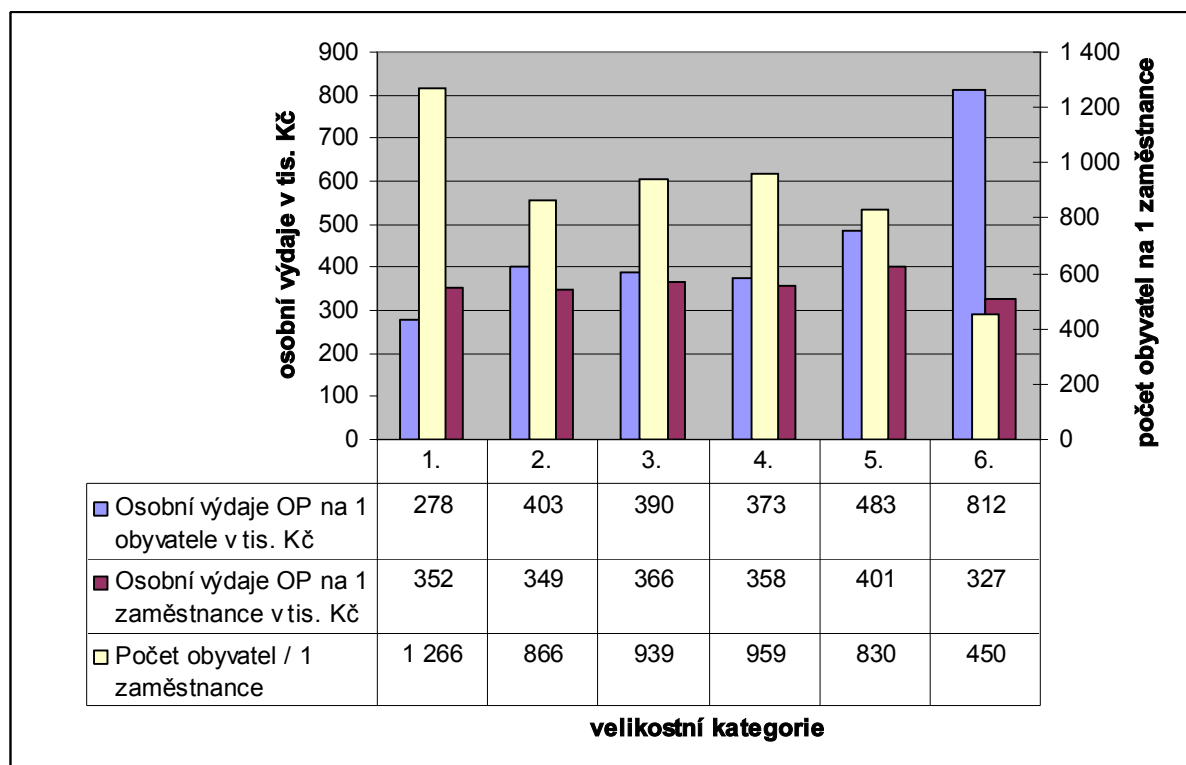
Graf 3.18: Výdaje obce na 1 obyvatele v tis. Kč, výdaje OP v tis. Kč na 1 obyvatele a 1 zaměstnance, podíl výdajů OP na výdajích obce v %

Pramen: vlastní zpracování

Výdaje obce na jednoho obyvatele nejsou v grafu 3.18 z důvodu objemu vynakládaných prostředků graficky znázorněny. Z údajů uvedených v grafu a tabulce dat lze vyvodit, že podíl výdajů realizovaných obecními policiemi na celkových výdajích obcí rozdělených do velikostních kategorií a přepočtených na 1 obyvatele je v procentuálním vyjádření největší u 1. a 6. kategorie, a to okolo 4 %. Zde tuto skutečnost ovlivňují zejména počty zaměstnanců zařazených do obecní policie a podíl obyvatel na 1 zaměstnance (viz níže). V ostatních kategoriích činí podíl výdajů OP na výdajích obce cca 2 – 2,6 %. Avšak výdaje obecních policií přepočtené na 1 zaměstnance zařazeného do obecní policie se pohybují ve všech velikostních kategoriích na přibližně stejné úrovni – pohybují se v rozmezí cca 390 – 490 tis. Kč.

Graf 3.19: Osobní výdaje OP v přepočtu na 1 obyvatele a 1 zaměstnance v tis. Kč, počet obyvatel na 1 zaměstnance OP

Pramen: vlastní zpracování

V případě osobních výdajů přepočtených na 1 obyvatele jsou opět výrazné rozdíly patrné u 1. kategorie (cca 280 tis. Kč) a 6. kategorie (cca 810 tis. Kč). Zde tuto skutečnost opět ovlivňují počty zaměstnanců zařazených do obecní policie a podíl obyvatel na 1 zaměstnance. Pokud však přepočteme tyto osobní výdaje na 1 zaměstnance, zjistíme, že se pohybují v téměř stejné úrovni u všech velikostních kategorií, a to v rozmezí cca 330 – 400 tis. Kč.

3.3.4 Výsledky komparace

Komparací vybraných subjektů obecních policií v kontextu jejich zřizovatelů bylo zjištěno, že v případě komparovaných subjektů:

- mají příjmy obecní policie přepočtené na 1 obyvatele s růstem počtu obyvatel vzestupnou tendencí,
- má podíl příjmů obecní policie na příjmech obce (až na 1. a 2. velikostní kategorii) s růstem počtu obyvatel vzestupnou tendencí,
- také výdaje obecní policie v přepočtu na 1 obyvatele mají s růstem počtu obyvatel vzestupnou tendencí,

- výdaje obecní policie přepočtené na 1 zaměstnance mají bez ohledu na počet obyvatel spravovaného obvodu srovnatelnou úroveň,
- dosahují osobní výdaje obecní policie přepočtené na 1 obyvatele nejnižší úrovně u 1. velikostní kategorie (zde ale nejvíc obyvatel na 1 zaměstnance), nejvyšší pak u 6. kategorie (zde naopak nejméně obyvatel na 1 zaměstnance), u 2. – 5. kategorie jsou osobní výdaje obecní policie na srovnatelné úrovni,
- osobní výdaje obecní policie v přepočtu na 1 zaměstnance mají ve všech velikostních kategoriích srovnatelnou úroveň,
- má podíl výdajů obecní policie na výdajích obce v přepočtu na 1 obyvatele nejvyšší úroveň (cca 4 %) u obcí zařazených do 1. a 6. velikostní kategorie, u 2. – 4. velikostní kategorie činí podíl výdajů obecní policie na výdajích obce cca 2 %, u 5. velikostní kategorie činí tento podíl 2,6 %.

Všechna zde prezentovaná vyhodnocení nezakládají zcela oprávněnost domněnky, že provoz obecní policie musí být pro menší obec nákladnější a tím i méně výhodnější než pro tu větší, neboť nejlepších výsledků z pohledu podílu výdajů obecní policie na výdajích obce dosáhly obce zařazené do 2. – 4. velikostní kategorie a nejhorších pak obce zařazené do 1. a 6. velikostní kategorie, tzn. nejmenší a největší komparovaný subjekt. Nesmíme ovšem zapomenout na skutečnost, která byla zjištěna při analýze poskytnutých údajů, že ne všechny výdaje uskutečněné obecními policiemi byly dle platné rozpočtové skladby řádně zaevidované, neboť mezi evidovanými výdaji scházely výdaje na nákup vody a energií (studená a teplá voda, teplo, plyn, elektrická energie), které byly subjekty zcela jistě při provozu spotřebovány. Tento fakt byl zjištěn z výkazů u 5 ze 7 subjektů, což zpochybňuje správnost a reálnost získaných podkladů a tím i jejich srovnatelnost. Lze např. předpokládat, že pokud by v případě obce Vřesina byly výdaje na provoz budovy, v níž obecní policie sídlí spolu s úřadem, striktně odlišeny na výdaje spotřebované obecní policií a výdaje spotřebované úřadem, podíl výdajů obecní policie na výdajích obce by ještě vzrostl a byli bychom tak blíž ke v úvodu vyjádřené hypotéze.

ZÁVĚR

Historický vývoj obecní policie, který byl na území naší republiky započat zavedením obecního zřízení v roce 1848 a pak násilně v období II. světové války přerušen, byl následně obnoven v roce 1991 přijetím zákona České národní rady ze dne 6. prosince 1991 č. 553/1991 Sb., o obecní policii. V souladu s tímto a dalšími právními předpisy mohou obce ve svém územním obvodu v rámci své samostatné působnosti, a s ohledem na místní předpoklady a zvyklosti, vytvářet podmínky pro uspokojování potřeb svých občanů včetně místních záležitostí veřejného pořádku tím, že mohou zřizovat obecní policii. Z informací dostupných Ministerstvu vnitra České republiky, které obecní policie nezřizuje a ani je neřídí, bylo v České republice k 30. listopadu 2008 zřízeno 349 obecních (městských) policií, ve kterých je zařazeno přibližně 8800 strážníků.³⁷

Zákon o obecní policii byl od jeho přijetí v roce 1992 několikrát novelizován. Poslední a zároveň nejrozsáhlejší novela zákona o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, je součástí zákona č. 274/2008 Sb., tzv. změnového zákona. Novela nabyla účinnosti 1. ledna 2009 a mezi nejdůležitější změny, které obsahuje a jejichž potřeba vyplynula v průběhu novodobé existence obecních policií v České republice, patří:

- možnost uzavření veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí strážníků pro období krizového stavu,
- rozdělení zaměstnanců obce zařazených do obecní policie na strážníky, čekatele³⁸ a ostatní zaměstnance jako jsou technickohospodářští pracovníci, obsluhy kamerových systémů apod.,
- vymezení věcné působnosti taxativním výčtem stanovených úkolů,
- úprava podmínek vzniku a trvání pracovního poměru strážníka,
- rozšíření odborných předpokladů strážníka a způsob jejich ověření,
- úprava rozsahu oprávnění a povinností strážníka,
- stanovení oprávnění přístupu obecní policie do informačních systémů,
- definice působnosti a pravomoci Ministerstva vnitra směrem k obecní policii
- a další upřesňující podmínky výkonu činnosti obecní policie, resp. strážníků.

Všechny uvedené změny budou mít více či méně dopad na hospodaření subjektů

---

³⁷ Více *Úvod do problematiky obecní (městské) policie* dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>>.

³⁸ Čekatel je strážník, který dosud neabsolvoval zkoušku z odborné způsobilosti a není držitelem oprávnění.

obecní policie, potažmo obcí, jejich zřizovatelů.

Cílů, které byly v úvodu této práce stanoveny pro teoretickou i praktickou část, bylo dosaženo. V teoretické části byla obecní policie nejprve charakterizována z pohledu jejího historického vývoje na území dnešní České republiky od jejího vzniku (spolu se vznikem obecního zřízení) v roce 1948 až po současnost, poté byl institut obecní policie zasazen do aktuálního právního rámce a popsán způsob zřizování, úkoly a řízení obecní policie, její územní působnost a postavení, oprávnění a povinnosti strážníků. V neposlední řadě byl popsán způsob financování obecní policie v kontextu jejího zřizovatele včetně rozpočtového procesu.

V praktické části byla provedena komparativní analýza patnácti subjektů obecní policie ochotných poskytnout prostřednictvím dotazníku požadované údaje. Analýza na základě takto poskytnutých dat byla ve svém důsledku zaměřena zejména na objem finančních prostředků, kterými se obecní policie podílí na výdajové části rozpočtu svého zřizovatele. Výsledky komparace jsou shrnuty v kapitole 3.3.4.

Na základě dosažených výsledků však nelze potvrdit v úvodu práce vyjádřenou hypotézu o tom, že vhodnější je zřizovat obecní policii u větších obcí, resp. měst, a služby obecní policie poskytovat menším obcím na základě veřejnoprávních smluv. Důvodem, proč nelze tuto hypotézu odpovědně potvrdit je fakt, že v průběhu zpracování analýzy vyplynuly skutečnosti, které zcela jistě ovlivňují výdaje vynakládané na činnost obecní policie (zejména osobní výdaje, jenž tvoří podstatnou část rozpočtu výdajů realizovaných obecní policií) a které nebyly při práci zohledněny (rozsah takové analýzy však překračuje možnosti této diplomové práce). Jsou jimi např. rozloha a členitost území, struktura obyvatel, nezaměstnanost, kriminalita, rozsah a kvalita úkolů plněných zaměstnanci zařazenými do obecní policie apod. Dalším, o to závažnějším důvodem je ta skutečnost, že při evidenci zejména výdajů není postupováno dle platné rozpočtové skladby a subjekty v případech, kdy obecní policie sídlí v budovách spolu s obecním úřadem, neodlišují důsledně výdaje na služby a energie které spotřebuje obecní policie a které úřad. Předkládané údaje pak nezobrazují věrně skutečné hospodaření subjektů.

Závěrem lze jen doporučit, aby zastupitelstvo obce při svém rozhodování zda zřídit obecní policii či zabezpečovat některé záležitosti veřejného pořádku na základě veřejnoprávní smlouvy prostřednictvím obecní policie zřízené jinou obcí, vzalo v úvahu všechny

skutečnosti, které mají vliv na řádné fungování obecní policie a rozhodovalo se na základě důsledné kalkulace předpokládaných příjmů a výdajů mající dopad na rozpočet obce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Publikace:

- [1] MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva I.* 1 vyd. Praha: Themis, 1997. 178 s. ISBN 80-85821-52-4.
- [2] MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva II.* 1 vyd. Praha: POLICE HISTORY, 1999, 230 s. ISBN 80-902670-0-9.
- [3] MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva III.* 1 vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2001. 230 s. ISBN 80-86477-01-0.

Legislativa:

- [4] Vládní nařízení č. 250/1942 Sb. ze dne 9. července 1942 o obecní výkonné policii (zrušeno).
- [5] Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
- [6] Výnos ministerstva vnitra ze dne 9. října 1945, čís. Ia – 6820/1945-V/6 (zrušeno).
- [7] Zákon č. 149/1947 Sb., o národní bezpečnosti (zrušeno).
- [8] Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
- [10] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Ostatní:

- [11] PETROŠOVÁ, J. *Rozpočtová politika a její nástroje v obci* (bakalářská práce). VŠB-TU Ostrava, 2006.

Internetové zdroje:

- [12] Databáze demografických údajů za obce ČR dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>.
- [13] Internetové stránky města Bílovce dostupné z WWW: <<http://www.bilovec.cz/>>.
- [14] Internetové stránky města Hlučín dostupné z WWW: <<http://www.hlucin.cz/>>.
- [15] Internetové stránky města Jablunkov dostupné z WWW: <<http://www.jablunkov.cz/>>.
- [16] Internetové stránky statutárního města Karviná dostupné z WWW: <http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka>.

- [17] Internetové stránky města Kopřivnice dostupné z WWW: <<http://www.koprivnice.cz/>>.
- [18] Internetové stránky města Nový Jičín dostupné z WWW: <<http://www.novy-jicin.cz/>>.
- [19] Internetové stránky statutárního města Ostrava dostupné z WWW:
<<http://www.ostrava.cz/>>.
- [20] Internetové stránky města Prostějov dostupné z WWW:
<<http://www.mestopv.cz/showdoc.do?docid=4>>.
- [21] Internetové stránky města Studénka dostupné z WWW:
<<http://www.mesto-studenka.cz/>>.
- [22] Internetové stránky města Ústí nad Orlicí dostupné z WWW:
<<http://www.ustinadorlici.cz/data/index.php>>.
- [23] Internetové stránky města Valašské Meziříčí dostupné z WWW:
<<http://www.valasskemezirici.cz/>>.
- [24] Internetové stránky města Vítkov dostupné z WWW: <<http://www.vitkov.info/>>.
- [25] Internetové stránky obce Vřesina dostupné z WWW: <<http://www.vresina.cz/>>.
- [26] Internetové stránky města Zábřeh dostupné z WWW:
<<http://mesto.zabreh.cz/index.php>>.
- [27] Košický vládní program – Program československé vlády Národní fronty Čechů a Slováků přijatý na prvé schůzi vlády dne 5. dubna 1945 dostupný z WWW: .
- [28] MOS - Městská a obecní statistika dostupná z WWW:
<<http://vdb.czso.cz/xml/mos.html>>.

SEZNAM ZKRATEK

ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
ISBN	International Standard Book Numer (Mezinárodní standardní číslování knih)
MP	městská policie
OP	obecní policie
Sb.	Sbírka zákonů
SNB	Sbor národní bezpečnosti
VPS	veřejnoprávní smlouva
WWW	World Wide Web (světová komunikační síť)

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové (bakalářské) práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. dubna 2009

Jana Petrošová

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Pustějov 283, 742 43 Pustějov

.....

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 – Závazné ukazatele stanovené pro Městskou policii Studénka pro dobu rozpočtového provizoria roku 2007
- Příloha č. 2 – Závazné ukazatele stanovené Městské policii Studénka pro rok 2007
- Příloha č. 3 – Dotazník pro vybrané subjekty
- Příloha č. 4 – Výchozí data pro komparativní analýzu mezi vybranými subjekty (v řazení podle počtu obyvatel obvodu spravovaného obecní policií)

Příloha č. 1 – Závazné ukazatele stanovené pro Městskou policii Studénka pro dobu rozpočtového provizoria roku 2007

Závazné ukazatele Městské policie Studénka (MP) pro dobu rozpočtového provizoria roku 2007

K zabezpečení provozu města, zařízení a organizací města čerpat **měsíčně maximálně:**

- na provoz MP **77 800,- Kč**
- na investice **hradit pouze akce smluvně potvrzené a rozpočtované v roce 2006**

Stanovil: Ladislav Honusek, starosta

Dne:

Zpracoval: Bc. Jana Petrošová, vedoucí odboru FaR
usnesení RMS čj. 59/03/06

12.12.2006

Příloha č. 2 – Závazné ukazatele stanovené Městské policii Studénka pro rok 2007

ZÁVAZNÉ UKAZATELE STANOVENÉ PRO ROK 2007 PRO:

Městská policie (MP)				
§	POL	Číslo akce	Název	ZU 2007 v Kč
5311			Provozní výdaje MP celkem	808 600,00
5311			Investiční výdaje MP celkem	0,00
			CELKEM VÝDAJE MP	808 600,00

Stanovil: Ladislav Honusek, starosta

Ve Studénce dne: 21.2.2007

Příloha č. 3 – Dotazník pro vybrané subjekty

Název obce						
Podseskup. pol.	Název	2004	2005	2006	2007	2008
Příjmy (skutečné v tis. Kč)						
221	Přijaté sankční platby					
	Jiné příjmy (uveďte jaké)					
Příjmy OP celkem		0	0	0	0	0
Příjmy obce celkem (z účetnictví obce)						
Výdaje (skutečné v tis. Kč)						
501	Platy					
502	Ostatní platy za provedenou práci					
503	Povinné pojistné placené zaměstnavatelem					
513	Nákup materiálu					
515	Nákup vody, paliv a energie					
516	Nákup služeb					
517	Ostatní nákupy					
518	Poskyt. zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry					
536	Ostatní neinv. transf.jiným věř. rozpočtům					
	Jiné výdaje (uveďte jaké)					
Výdaje OP / MP celkem		0	0	0	0	0
Výdaje obce celkem (z účetnictví obce)						
Počet strážníků						
Počet zaměstnanců celkem						
Počet obyvatel spravovaného obvodu						
z toho:						
- počet obyvatel obce, ve kterém OP působí						
- počet obyvatel dalších obcí, kde OP vykonává činnost na základě VPS (názvy nejsou důležité)						
Počet přestupků vyřešených v dopravě						
z toho:						
- řešeno blokově						
- postoupeno správnímu orgánu						
- řešeno domluvou						
Uloženo blokových pokut (v tis. Kč)						
Počet přestupků - ostatní						
z toho:						
- řešeno blokově						
- postoupeno správnímu orgánu						
- řešeno domluvou						
Uloženo blokových pokut (v tis. Kč)						
Celkem řešeno přestupků		0	0	0	0	0
Celkem uloženo blokových pokut (v tis. Kč)		0	0	0	0	0
Zadrženo pachatelů trestné činnosti						
Zadrženo hledaných osob						
Nalezeno vozidel v pátrání						
Předvedeno osob dle § 13 odst. 1) a 2) zákona o OP						
Předvedeno osob dle § 13 odst. 3)						
Odchyceno zvířat						
Nařízený odtah vozidla						

Příloha č. 4 – Výchozí data pro komparativní analýzu mezi vybranými subjekty (v řazení podle počtu obyvatel obvodu spravovaného obecní policií)

Název obce (zřizovatele)	Počet obyvatel spravovaného obvodu	Příjmy OP v tis. Kč	Přijaté sankční platby v tis. Kč	Příjmy obce v tis. Kč	Výdaje OP v tis. Kč	Osobní výdaje OP v tis. Kč	Výdaje obce v tis. Kč	Počet strážníků	Počet zaměstnanců zařazených do OP celkem	Počet řešených přestupků celkem
Vřesina	2 533	35	35	20 634	772	704	19 283	2	2	29
Jablunkov	5 886	189	189	178 169	4 340	3 754	182 619	9	10	827
Vitkov	6 259	105	100	157 941	2 888	2 376	155 826	7	7	936
Příbor	8 817	111	111	147 042	2 938	2 573	137 584	7	8	1 542
Bílovec	9 011	244	176	204 470	3 701	3 366	199 469	9	10	527
Studénka	10 259	349	49	150 308	5 778	4 925	146 515	11	15	620
Zábřeh	14 275	180	180	342 083	5 107	4 115	308 977	12	12	2 790
Ústí nad Orlicí	14 879	418	381	290 873	6 800	5 784	320 271	16	16	2 725
Hlučín	16 014	507	147	325 960	7 163	6 778	330 307	16	16	2 260
Kopřivnice	23 329	941	421	467 182	8 915	7 618	449 071	20	21	2 536
Nový Jičín	26 399	743	694	580 267	12 783	10 604	560 551	31	32	4 714
Valašské Meziříčí	27 941	512	512	548 208	12 157	10 765	512 401	28	28	4 361
Prostějov	46 328	2 163	1 452	1 066 483	27 858	22 534	1 080 344	53	53	9 228
Karviná	62 861	1 500	1 500	1 311 788	36 873	30 253	1 394 652	72	78	7 267
Ostrava	326 653	12 143	10 636	6 904 183	294 746	265 112	7 639 641	642	725	71 544